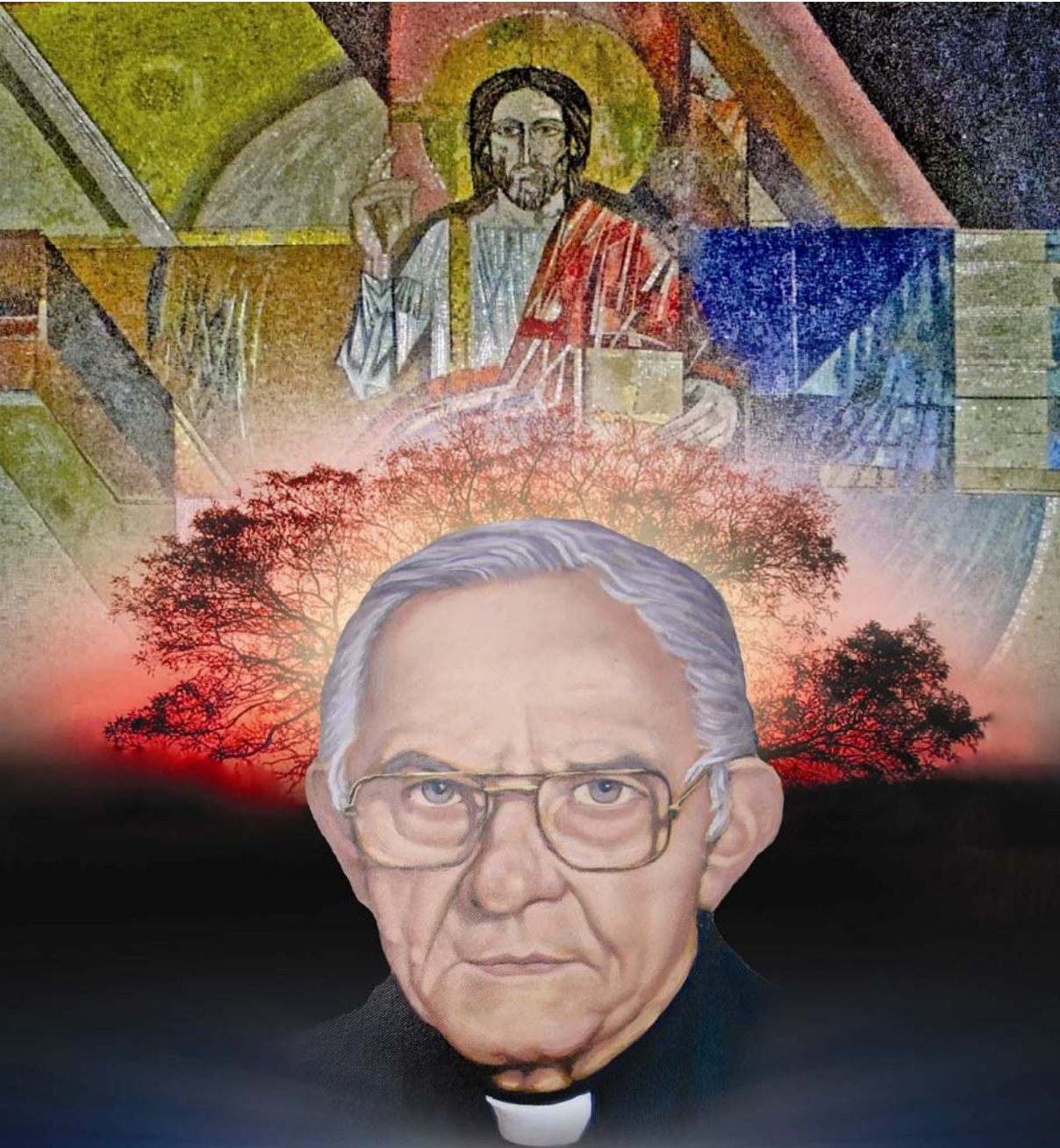

GRADITELJ DUHA
MSGR. DMITRO STEFANJUK

GRADITELJ DUHA
MSGR. DMITRO STEFANJUK

Pripremio: Aleksa Pavlešin

Nakladnik:
Društvo za ukrajinsku kulturu,
Zagreb, Domagojeva 11

Za nakladnika: Aleksa Pavlešin

Glavni i tehnički urednik:
Aleksa Pavlešin

Računalna obrada fotografija, prije-
lom teksta i grafički dizajn:
Aleksa Pavlešin

Digitalni tisak: FILEDATA
Naklada: 200 primjeraka

*Tiskano potporom Savjeta
za nacionalne manjine RH*

БУДІВЕЛЬНИК ДУХУ
МСГР. ДМИТРО СТЕФАНЮК

Підготував: Алекса Павлешин

Видавець:
Товариство української культури,
Загреб, Домагоєва 11

За видавця: Алекса Павлешин

Головний і технічний редактор:
Алекса Павлешин

Комп'ютерна обробка світлин, укладен-
ня тексту й графічний дизайн:
Алекса Павлешин

Цифровий друк: ФІЛЕДАТА
Випуск: 200 примірників

*Друкування фінансувала Рада у
справах національних меншин РХ*

CIP zapis dostupan u
računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne
knjižnice u Zagrebu pod brojem

861563

ISBN 978-953-99578-8-7

***GRADITELJ DUHA
MSGR. DMITRO STEFANJUK***

***БУДІВЕЛЬНИК ДУХУ
МСГР. ДМИТРО СТЕФАНЮК***

Zagreb, studeni 2013.

Загреб, листопад 2013 р.

PREDGOVOR

Životno djelo jedne osobe koja je sve svoje duhovne i fizičke mogućnosti podredila služenju Svevišnjem i bližnjima nije jednostavno obuhvatiti nekim idealno preglednim oblikom. U monografiji o monsinjoru Dmitru Stefanjuku pokušalo se načiniti kompromis prožimanjem tematske i kronološke forme, dozvoljavajući da se one naizmjenično nadvladavaju, s nadom da će se izbjeći suhoparnost koju stroga forma ponekad zadaje šteteći informativnosti.

U ediciji se odustalo od težnje k univerzalnosti pristupa prema čitateljskim krugovima jer je ona, zbog jezične i društvene raznolikosti profila potencijalnih čitatelja, najvjerojatnije neostvariva. Iz praktičnih razloga izostavljen je i potpuni višejezični simetričan prijevod, a da bi se i tome bar donekle udovoljilo, popratni tekst uz fotografije dan je dvojezično.

Osim jednog izuzetka, prilozi su uvrštavani na izvornom jeziku kojim su napisani, a pritom je i redakcijska obrada autorskih tekstova minimalna. Slično je i s redakcijskim ukrajinskim prijevodima koji su dani s elementima kakve koriste ovdašnji potomci

ПЕРЕДМОВА

Покликання і справу життя людини, яка всі свої духовні і фізичні можливості підпорядкувала служінню Всемогутньому й ближнім, не просто охопити якоюсь ідеальною розвідною формою. У монографії про монсеньйора Дмитра Стефанюка ми намагалися піти на компроміс поєднанням тематичної та хронологічної форми, дозволяючи їм між собою поперемінно переважувати, з надією, що це допоможе уникнути сухості, яку іноді строга форма завдає, шкодячи інформативності.

У виданні ми не прагнули універсальності, спрямування на широке коло читачів, бо це пов'язано з мовною і соціальною різноманітністю й тому, ймовірно, неможливо. З практичних причин відсутній і повний симетричний багатомовний переклад, а щоб хоч частково компенсувати це, заголовки світлин - двомовні.

Тільки з одним винятком, текст подано оригінальною авторською мовою, якою вони написані, при чому і редагування авторських текстів було мінімальним. Мінімальним було і редагування перекладів

doseljenika iz Galicije, jer im je književni ukrajinski teže razumljiv, a s obzirom da msgr. Dmitro Stefanjuk potječe iz takvog okruženja, pretpostavka je da će im ova forma biti prijemčivija. Time je edicija donekle prilagođena upravo onom okruženju u kome je o. DMITAR živio i stvarao.

Zbog potpunije vjerodostojnosti, izbjegnuto je redakcijsko arbitriranje pri odabiru podataka od pojedinih kazivača, tako da se neki iskazi i razlikuju za koju nijansu, pa je procjena na čitatelju.

Urednik zahvaljuje svima koji su doprinijeli ostvarenju ove edicije, a posebna zahvala je uvrštena na kraju monografije.

українською мовою, вони подані з елементами, які використовують у мові тутешні нащадки поселенців з Галичини, котрі українську літературну мову розуміють важче, а враховуючи те, що монсеньйор Дмитро Стефанюк походить з такого середовища, то передбачається, що вони краще сприйматимуть саме цю форму. Таким чином це видання пристосоване до середовища, в якому о. Дмитро жив і працював.

Заради більшої достовірності, редакція уникала особистого судження при виборі даних від окремих оповідачів, тому деякі із заяв у нюансах відрізняються, так що оцінку текстів залишаємо самим читачам.

Редактор вдячний всім людям, які допомогли в реалізації цього видання, а особлива подяка знаходиться в кінці монографії.

ŽIVOTNI PUT / ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ

о. ДМИТРО СТЕФАНЮК - ПАРОХ, ДЕКАН І МОНСІНЬОР
(Короткий життєпис)

О. Дмитро Стефанюк народився 6 листопада 1920 року в селі Просек, парохія Девятина в Боснії, в сім'ї батька Ілька й мами Анни з роду Терлюк. Основну школу закінчив у Хорвачанах, а гімназію з матурою закінчив у Рієці, де і започав богословські студії які, після першого року, продовжив і закінчив на Богословському факультеті у Загребі. За священника у celibату (не-жонатому) висвятив його єпископ др. Гавриїл Букатко, на празник св.. Кирила і Методія, 5 липня 1958 року в конкатедральній греко-католицькій церкві св. Кирила і Митодія у Загребі.

Ще скоріше досягнення богословського диплому, о. Дмитро започав душпастирську працю як тимчасовий завідуючий парафії в Лишні, а від 11 липня 1958 року відряджений на парафію в Козараці, де був до 4 квітня 1960 року. Після того о. Дмитро є капеланом у Прняворі до 17 березня 1962 року, коли був іменований за пароху новозаснованій парафії у Вуковарі.

По натурі працьовитий й талановитий організатор, о. Дмитро відразу розгортає міцну парафіяльну працю. Заохочує й згуртовує парафіян місті Вуковар. В початкові часи нової парафії, неділею й празником відправи були в католицькій капличці біля замку графа Ельца, а буднім днем в хатній капличці. За незадовго на перебудову куплена напущена реформаторська церківця майже на березі ріки Дунай, яку парафіяни з охотою і великим трудом пристосовували за свої обрядні потреби. У весні 1965 р. був великий повінь Дунаю, вода заповнила тунелі в березі під церквою, земля розкришилась та церква місцями втонула й мури потріскали. Відбудовувати ту церкву більше не було резону.

Отець Дмитро й парафіяни готувалися будувати нову церкву, а щоб забезпечити хоч початкові фінансові можливості, о. Дмитро від'їжджає на дочасну душпастирську працю до Канади

(Вінідпег) де призбирує гроші на будову нової церкви у Вуковарі. Ця акція була зовсім успішна, так вже 24 вересня 1972 року нову церкву Царя Христа у Вуковарі, в нагоді святкування десяти річчя заснування той парафії, поблагословив і посвятив єпископ др. Гавриїл Букатко.

В 1972 році парох о. Дмитро Стефанюк іменований деканом, а в квітні 1978 року іменований за декана сримського деканата. За його ревну працю і заслуги, від св. Отця Папи Івана-Павла II, у 1986 р., одержав високу папську нагороду - титул монсиньора.

Коли в 1991 році розгорнулася жорстка війна й облога Вуковару, то підчас боїв була дуже пошкоджена і наша церква. Після розвалу оборони Вуковару, хорватські воїни й мешканці Вуковару депортовані в концтаборі в Сербії, а між ними й о. Дмитро. Допомогою о. Стефана Пітки вже знеможеного і хворого о. Дмитра звільнили і він виїхав в Америку.

Коли о. Дмитро Стефанюк в 1998 році, з Америк повернувся назад до Вуковару, невтомно започав відновлювати нашу у війні пошкоджену церкву. Але його здоров'я і похилий вік життя не дозволив йому продовжувати цю напружену працю, а було потрібне ще призбирувати й гроші на то діло. Тоді на парафію у Вуковар іменований другий парох, а о. Дмитро Стефанюк знову виїхав до Америки призбирувати фінансову поміч за вуковарську церкву. Але його здоров'я слабло, та він помер в Філадельфії 23 липня 2003 року. Так закінчилося його життя - далеко від родини і від своїх близьких.

Отець Дмитро Стефанюк був ціле своє життя скромним та ревним й добрим священиком Крижевецької Епархії, котрий своє життя присвятив Богу й служив на добробут нашої Церкви і нашого народу, та совісно виконував всі священичі обов'язки.

Можна сміло сказати, що заслугою і великим старанням пароха, декана, монсиньора, блаженної пам'яті о. Дмитра Стефанюка, збудована наша велика і гарна церква у Вуковарі. За те, та інше добро, вуковарські парафіяни висказують йому велику і щирю подяку, а то є спільна пам'ятка на всі добрі діла які ту отець собою залишив.

Нехай йому буде вічна слава і пам'ять!

(Ovi podatci su i u nekrologu na hrvatskom, u poglavlju „Pokoј“)

Voćnjak u selu Prosjek u Bosni, gdje je nekad bila kuća obitelji Iljka Stefanjuka i Anne (rođ. Terljuk), a desno je kuća Iljkovog pokojnog nećaka Petra Stefanjuka i Hanje (rođ. Šmigelj) koja još tamo živi. (Fot. A.P. 2012.)

Садок в селі Просек в Боснії, де колись була рідна хата о. Дмитра, тобто його батьків Стефанюк Ілька й Анни, з роду Терлюк, а право є хата Ількового племінника, покійного Стефанюк Петра й Гані (ще там живить), з роду Шмігель. (Фот. А.П. 2012.)

84	6 Богдан 925	7 Дмитро	Богдан	Дмитро Стефанович (Стефанович) Василь Стефанович Зорин др. Каледан Анна Стефанович (Стефанович) Іван Стефанович Евдокия Стефанович	Урешко
----	--------------------	-------------	--------	---	--------

U Matici krštenih gkt. župe Uspenija Presvete Bogorodice u Devetini, BiH, uz ostale podatke zanimljivo je i to da se Dmitrovog oca Iljka u početku upisalo Stefaniv, a kasnije ispravilo na Stefanjuk.

В Метричній книзі хрещених парафії Успіня Пресвятої Богородиці в Девятині, БіХ, між іншими даними цікаве і те, що Дмитрового батько Ілька з початку записане Стефанів, а потім виправлене на Стефанюк.

Харьков Харьков Береза Харьков	Стефанович Богдан Михайло Богданович	Харьков Харьков	Богданович Богданович Богданович 1958 р.	Богданович (Стефанович) Богданович (Стефанович) Богданович (Стефанович) Богданович (Стефанович)
---	---	--------------------	---	--

сфр. 110

Село *тринев* Ч. дому

№ по списку	Имя и назвико	Обрза	Дань, мѣсяць і рѣ					Служба вѣнкова
			урожина	Дань в селѣ метр.	алочина	Дань в селѣ метр.	смерти	
			тон. ст.	тон. ст.	тон. ст.	тон. ст.	тон. ст.	начата мѣбута
1.	Стефанъ Иванъ	чрѣвѣ	1900		12. XI. 1941	Т	7. II. 1943	8
2.	Ана Лидиѣ, жѣна	"	1900		12. XI. 1941			
3.	Лидиѣ, сѣна	"	1900		12. XI. 1941			
4.	Лидиѣ, жѣна	"	1900		12. XI. 1941			
5.	Лидиѣ, сѣна	"	1900		12. XI. 1941			
6.	Лидиѣ, сѣна	"	1900		12. XI. 1941			
7.	Стефанъ, жѣна	"	1900		12. XI. 1941			
8.	Лидиѣ, сѣна	"	1900		12. XI. 1941			
9.	Лидиѣ, сѣна	"	1900		12. XI. 1941			
10.	Лидиѣ, сѣна	"	1900		12. XI. 1941			
11.	Лидиѣ, сѣна	"	1900		12. XI. 1941			
12.	Лидиѣ, сѣна	"	1900		12. XI. 1941			

*Rodostvojlje obitelji Stefanjuk
Генеалогія сімї Стефанюк*

*Na mjesnom spomeniku, u
dijelu za civilne žrtve fašis-
tičkog terora, nema
Iljka Stefanjuka
(Fot. A.P. 2012.)*

*На місцевому пам'ятнику, в
частині для цивільних
жертв фашистського те-
рору, нема Ілька Стефаню-
ка.
(Фот. А.П. 2012.)*

*Natpis na grobu
Iljka Stefanjuka
(Fot. A.P. 2013.)*

*Напис на гробі
Ілька Стефанюка
(Фот. А.П. 2013.)*

Ukrajinsko groblje nadomak zdanja Ruske pravoslavne crkve u selu Naseobina Hrvaćani, takozvane „Striljčkove crkve“, gdje su sahranjeni i članovi obitelji Stefanjuk, koji su umrli u selu Prosjek. (Fot. A.P. 2013.)

Український цвинтар недалеко споруди Руської православної церкви в с. Насеобіна Хорвачани, так званої «Стрільчекової церкви», де поховані і члени сім'ї Стефанюк, котрі померли в с. Просек. (Фот. А.П. 2013.)

(Fot. A.P. / Фот. А.П. 2013.)

*Pravoslavna, takozvana „Striljčkova crkva“ u Naseobina Hrvaćani
Православна, так зв. «Стрільчекова церква» в с. Насеобіна Хорвачани*

с. Просек 1945 р. - Вертеп: сидять - Гринько Соколів (слуга), Антін Руна (коза), Гриць Сапун (жид), стоять - Михайло Стефанюк (ангел), Гриць Горобець (цар), Дмитро Стефанюк (цар Ірод), Дмитро Бобрик (цар), Антін Дерінь (цар), Василь Стефанюк (ангел), Ярослав Ребачук (смерть з кошою), Павло Пітка (козак з шаблею), Іван Бачинський (чорт).

Dmitar Stefanjuk u vojsci 1949., Kranj, Slovenija

о. Дмитро Стефанюк при війську 1949 р. в м. Крань, Словенія

Na Dabraku (Potočani) poslije liturgije (– pretpostavka Petra Ljahoviča).

(Fotografija je vjerojatno iz 1949. god. – procjena Alekse Pavlešina).

Gornji red: Stefan Bojko, **, Pavle Kanjuga, Pavle Derenj, Mihajlo Stefanjuk, Ivan Ovsek, Pavle Kot, Mitar Bobrek, * Danjko, * Fedorčuk. Donji red:

* Korpak, Mitar Terljuk, Jozo Figurek, Nikola Korpak, Mihajlo Rupa, **, Unufrij Sikora, Pavle Glavacki, Mitar Glavacki, Devonzij Glavacki. (Osobe na fotografiji prepoznavao Konstantin Zastavnyi)

*DODATNE POJEDINOSTI IZ ŽIVOTOPISA
MSGR. DMITRA STEFANJUKA*

Prosjek, rodno selo o. Dmitra, nalazi se na blago brežuljkastom terenu, oko 3,5 km sjeverozapadno od sela Dabrack, na putu M 16-1 između Prnjavora i Klačnica u Bosni. Pod sam kraj 19. stoljeća, na ovom širem području, među domicilno stanovništvo naselili su se Poljaci i Ukrajinci. Nakon II. svjetskog rata, dozvolom repatrijacije, skoro svi Poljaci vratili su se u Poljsku, a Ukrajinci su uglavnom ostali, dijelom migrirali u urbane sredine ili u druga područja tadašnje Jugoslavije – pretežno u Slavoniju, Srijem i Bačku, a manji dio u SAD, Kanadu i Australiju.

O njihovom životu na spomenutom prostoru govori župna grkokatolička crkva u Devetini i njena filijala u Dabraku. Kako to već u povijesti biva, i među ovdašnjim Ukrajincima je došlo do previranja, u kojem su, agitacijom odmetnutog monaha Vasilja Striljčeka, neke grkokatoličke obitelji prešle na pravoslavlje. O tom vremenu i naslijeđu svjedoči zdanje Ruske pravoslavne crkve u Naseobini Hrvaćani, nadomak Prosjeka.

U obitelji Iljka Stefanjuka i Anne, iz familije Terljuk, Dmitar je bio najstarije od osmero djece – petero braće i tri sestre. U crkvenoj matrici rođenih i krštenih, pri upisu Dmitra, roditelji Iljko i Anna prvotno su upisani kao Stefaniv, što je kasnije ispravljeno na Stefanjuk, a u državnom matičnom uredu, Iljko i Anna su upisani kao Ilija i Anka.

Nakon osnovne škole koju je pohađao u Hrvaćanima, Dmitar je kod jednog Poljaka u Prosjeku izučio stolarski zanat, a uz to bio je naočit te društven i glazbeno talentiran – svirao je violinu i prim.

Nakon tragičnog događaja 1943., kada je u gaju Mihajla Valege, koji je oko 800 m od kuće Stefanjuka, od ruke poznatog pljačkaškog odmetnika iz susjednog sela Koljani, kao nevina žrtva zaklan Iljko Stefanjuk, Dmitar se jako promijenio. Kažu, da od tada više nikada nije uzeo u ruke ni prim ni violinu. Slaba mu je utjeha bila što je u poratnim potjerama i čistkama koljač likvidiran. I do tada uzorno religiozan, Dmitar se još više posvetio vjeri. Skoro svakodnevno, čak i po lošijem vremenu, išao je na molitvu u prečacem 7 km udaljenu župnu crkvu u Devetini. Kada ga je jedan susjed upitao nije li mu to prenaporno, raskopčao je gornji dio košulje i pokazao raspelo

na lančiću, kazavši da mu On daje snage. Godinama kasnije, prilikom vraćanja s takve molitve u predvečerje, vidjevši nebeski grimiz nad spomenutim gajem (v. sjećanje A. Pavlešina o „plamtećem grmu“ u poglavlju „Sjećanja bližnjih“), njegova razmišljanja o svećeničkom pozivu zaključena su konačnom pozitivnom odlukom.

Mještani Prosjeka podigli su 1984. godine spomenik svojim suseljanima - palim borcima NOR-a i žrtvama fašističkog terora. Među 21-im palim borcem od Ukrajinaca navedeni su: Berčuk P., Brelak V., Lavriv V. i Vojtešin Š., a među devet žrtava fašističkog terora – Pitka Š. Ime Iljka Stefanjuka nije navedeno. Od mještana koji bi o tome mogli nešto znati, neki kažu da je to slučajni propust, a drugi pak nevoljko kažu da bi to možda moglo biti povezano s „legijom“.

U godinama nakon rata Dmitar se zaposlio u GP „Krajina“ u Banjaluci, a 1949. odlazi na služenje vojnog roka. Vojsku je služio u Kranju u Sloveniji, gdje je unatoč zabrani odlazio u crkvu na misu. Tako se i upoznao sa župnikom i pojedinim župljanima. Iz kazivanja o Barščevskog upravo je taj župnik dao jaku podršku o. Dmitru u razmišljanjima o mogućem svećeničkom pozivu, a kolika je bila njegova susretljivost očito je iz uspjelog prikupljanja prvih milodara za gradnju vukovarske crkve (o. I. Barščevski – „Moji susreti s o. Dmitrom Stefanjukom“, str. 31.) Iz sačuvane korespondencije, vidi se da je i kasnije zahvalno održavao ove veze.

O odjecima ovih zbivanja u Dmitrovoj duši govori o. Barščevski (na str. 8):

Аж пізніше я дознав децю більше про отця Стефанюка і зрозумів, чому він був такий зворушений і так заливався сльозами й плакав (Слово про першу Службу Божу на Дабраку – заміт. редакт.). Під час війни йому замордували батька. Він сам переховувався, щоб не забрали. Розказував мені на Дев'ятині Петро Нагірний, що вони обидва в літі ховалися по лісах і дебрях. Казав, що Стефанюк зробив собі якесь точило та виробляв дерев'яні зернята для вервиці, опісля щеплював дротиками, і приробляв хрестик, і корунка готова. По війні він бажав посвятити своє життя Господові та не мав можливостей, а деякі отці не хотіли йому допомогти кажучи, що ні своїх синів не можуть послати на науки. Вивчив ремесло і працював. У пізніших роках він залишив усе. Владика Букатко прийняв його за питомця і

Na praznik u parohiji Uspenija Presvete Bogorodice u Devetini uvijek je dolazilo puno vjernika (fot. 1988.)

Празник у парафії Успення Пресвятої Богородиці в Девятині завжди відвідувало багато віруючих (фот. 1988 р.)

Crkva Uspenija Presvete Bogorodice u Devetini s tragovima sanacije nakon velikog potresa 1969. godine

Церква Успення Пресвятої Богородиці в Девятині зі слідами віднови після землетрусу 1969 року

Posljednjih godina, na praznik poslije liturgije, u Devetini se održava smotra ukrajinskih pjesama i plesova „Crvena kalina“ (Fot. A.P. 2005.)

В Девятині, станих років, на празник, після літургії, відбувається огляд українських пісень і танців «Червона калина» (Фот. А.П. 2005.)

Novi ikonostas ukrajinske crkve u Devetini (Fot. A.P. 2005.)

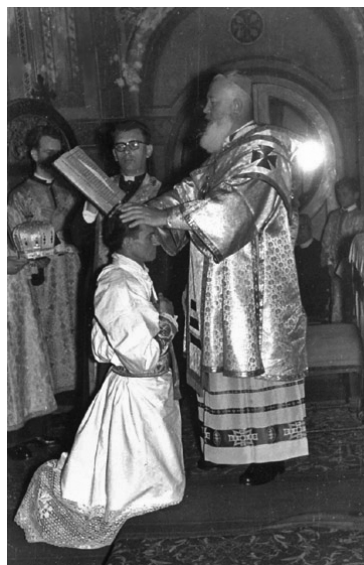
Новий іконостас української церкви в Дивятині (Фот. А.П. 2005.)

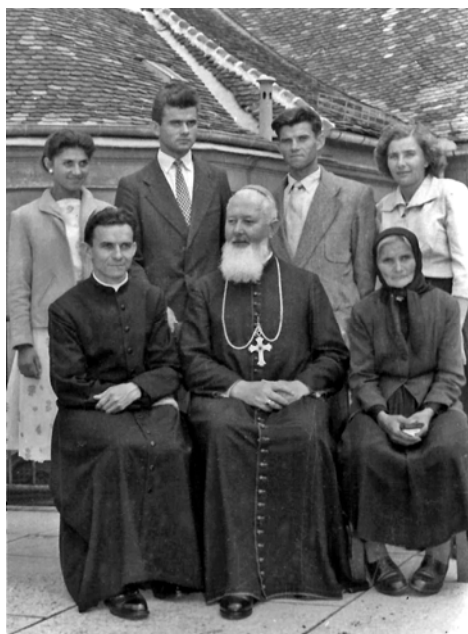
Vladika Gabrijel Bukatko rukopolaže za svećenika Dmitra Stefanjuka
Владика Гавриїл Букатко висвячує Дмитря Стефанюка

Iz obreda rukopologanja
З обряду висвячення

Biskupski blagoslov
Владичиське благословення

*Nakon zaređenja: o. Dmitar s kir
Gabrijelom Bukatkom, majkom Annom,
sestrom Evgenijom, braćom Josipom i
Mihajlom sa suprugom Katarinom*

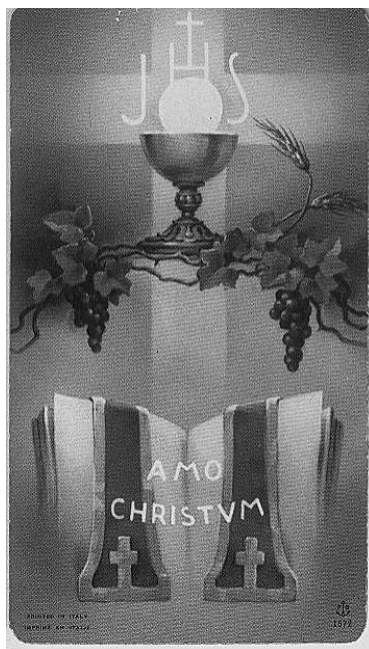
*Після висвячення: о. Дмитро із кір
Гавриїлом Букатком, мамою Анною,
сестрою Євгенією, братами Йосифом
і Михайлом з жінкою Катериною*

ЧУДОТВОРНИЙ ОБРАЗ
ЖИРОВИЦЬКОЇ МАТЕРІ БОЖОЇ.
Пресвята Богородице спаси нас.

*Spomen-sličice na
zaređenje u Zagrebu
(→), i mladu misu u
Dabraku (←)*

*Образок з висвя-
чення в Загребі (→)
та першої служби
Божої в с. Дабрак
(←)*

направив в Ріску до гімназії. Там він за два роки скінчив 4 класи гімназії і здав матуру, а мав уже понад 30 літ. Коли став священиком, то мав 38 літ.

Da bi se moglo bolje razumjeti dinamiku imenovanja i razrješnja uputno je pročitati sažet pregled crkvene „politike“ (Barščevski, isto, na str. 37).

Церковна "політика"

Дивна була церковна політика на цих просторах, так що о. Стефанюкові і нам багатьом не було ясно, що діється і куди веде. З нашого греко-католицького владыки Гавриїла Букатка зробили римо-католицького архієпископа Београдського, дозволили користатися й греко-католицьким обрядом, але він перейшов постійно жити та урядувати до Београда. Духовника нашої семінарії др. Якіма Гербута забрали від нас і поставили римо-католицьким єпископом в Скоп'ї в Македонії. У єпархії пішли якісь заколоти, домагання, щоб розділити єпархію. Аєп. Букатко та більшість священиків Воєводини бажали створити нову єпархію для себе, агітували в Боснії, щоб наші парафії в Боснії також увійшли до новоствореної грек-кат, єпархії з центром у Новім Саді. Наші цю ідею не підтримали, а коли аєп. Букатко на засіданні Єпископської Коференції тодішньої Югославії виступив з цією пропозицією, йому офіційно дали до знання, що з того нічого не буде, але він має дати більше автономії окремим частинам, тобто русинам і українцям. Після того він «розділив» Крижевську єпархію на вікаріати:

Жумберацький для хорватів, Воєволянський для русинів та Боснійсько-славонський для українців. Поставив єпископських вікаріїв: отців Павловича, Макая та Пітку. Ми українці, сподівалися і бажали і агітували, щоб був о. Стефанюк, але він сам відмовився і дав знати, що не надається на цю функцію, тобто службу чи посаду. Вікаріати були так по-чудернацькому розділені, що мені аж після останньої безглуздої війни стало ясным, що творець тих границь між вікаріятами сподівався, що границі між Сербією та Хорватією перейдуть по границях вікаріятів. У той час о. Стефанюк щиро порадив аєп. Букаткові, щоб він зрікся посади архієпископської і вернувся до рідної хати,

бо ми його любимо і він нам потрібний. Архієпископ обурився і дав знати, що йому дорадник такого калібру не потрібний. Ця справа дійшла до Конгрегації для Східних Церков в Римі, і мене там принагідне дипломатичне розпитували про це. Та я, побачивши, що всі інформації мають від аєп. Букатка, став в обороні о. Стефанюка і відверто сказав, що нас Рим зробив ще біднішими, а римо-католицтву в Београді не дуже допоміг. О. Стефанюк бореться за добро греко-католиків, а аєп. Букатко пішов на службу до римо-католиків. Цей конфлікт так і закінчився, що вікаріати не зажили і не профункціонували, а з приходом нового Владики цілком згасли. Правда Воєводянський дуже чванився як своїм вікарієм, так і вікаріатом. Жумберацький боровся за свої права і позицію, але в одному моменті вікар сам так повівся, розвінчався, що стратив можливість прогресувати, а Боснійсько-славонський вікар так і залишився парохом у Сремській Мітровиці до самої смерті. І він, і о. Стефанюк дуже легко діставали дозвіл їхати у світ і там душпастирювати, бо тут нібито й без них все нормально функціонує. Обидва зробили дуже багато для української справи та за собою залишили гарний, світлий слід. О. Пітка організував і заснував греко-католицьку парафію Інджія, придбав та добудував приміщення для пароха та громадського життя й спілкування і прекрасну нову стильову церкву з гарним вітарем, іконостасом і всім інвентарем, потрібним для богослужби. Те саме зробив о. Стефанюк у Вуковарі. Його церкву Христа Царя у Вуковарі ні диявольська ненависть завойовників, усім можливим знаряддям та гранатами всіх калібрів не була в силі знищити. Стоїть гордо й сьогодні та дає можливість як українцям, так і русинам славити Бога і бути свідком присутності наших людей на цих просторах.

Imajući u vidu elemente iz ovog citata, može se pretpostavljati dodatna pozadina molbe o. Stefanjuka za razrješenje od službe dekana, a također i stil zahvale za dodijeljenu titulu monsinjora.

Naime, nakon „paketa“ od šest prijedloga za monsinjorat, po kazivanju upućenih, o. Ivan Pavković i Štefan Pitka su titulu odbili, o. Mihajlo Makaj je dobio mitrat (pravo nošenja mitre), a oci Živko Kustić, Đuro Fejsa, i Dmitar Stefanjuk titulu su prihvatili. Tom

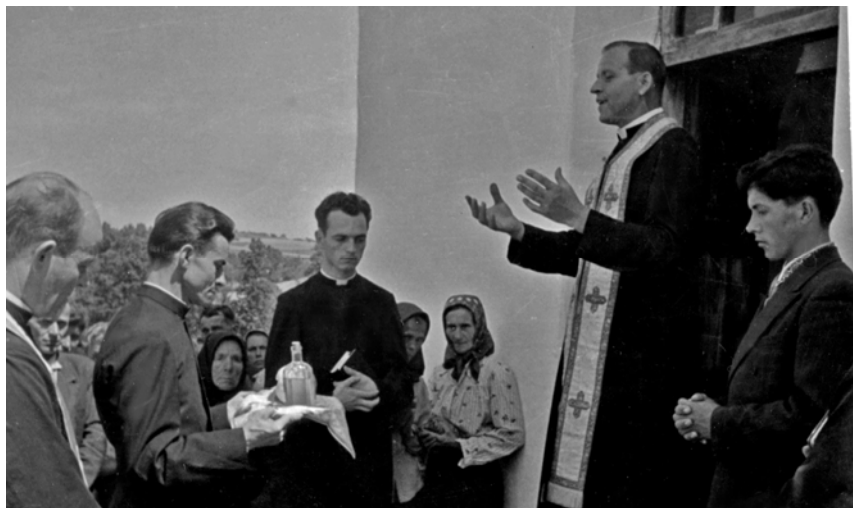
*Zagreb – neojerejski blagoslov
majke Anne*

*Загреб - неоєрейське благосло-
влення мами Анни*

*Selo Dabrac – o. Dmitar nakon
mlade mise*

*с. Дабрак - о. Дмитро після
першої літургії*

Pred početak mlade mise

Перед першою літургією

Dabrack 1971. - Obnova crkve Pokrova Presvete bogorodice nakon potresa 1969.

*Дабрак 1971 р. – Відбудова церкви Покрови Пресвятої Богородиці
після землетрусу 1969*

Dabrack 2013. – zvonik i crkva Pokrova Presvete Bogorodice (Fot. A.P.)

Дабрак 2013 р. – дзвіниця і церква Покрови Пресвятої Богородиці (Фот. А.П.)

*Braća Stefanjuci: Pavlo, o. Dmitar, Petar, Mihajlo i Josip
Браті Стефанюки: Павло, о. Дмитро, Петро, Михайло і Йосиф*

*o. Dmitar s nećacima Natalijom, Irenom, Slavicom i Miroslavom (1973.)
о. Дмитро й племінники Наталія, Ірена, Славіца й Мирослав (1973 р.)*

*Posljednje godine svoga života
majka Anna proživjela je kod o.
Dmitra u Vukovaru, gdje je i
sahranjena.*

*Мати Анна свої останні роки
прожила в о. Дмитра у Вуко-
варі, де і похована*

*o. Dmtar se dušebrižno skrbio i za familiju, npr. :
o. Дмитро душпастирські дбав і про рідню, на пр.:*

*U Vukovaru 1966. godine vjenčao je brata Josipa s Mikainom
У Вуковарі 1966 р. вінчав брата Йосифа з Микаїною*

*U Banjaluci 22. 2. 1986. godine, skupa s o. Zinovijem Šagadinom, vjenčao
je nećakinju Slavicu s Aleksom Pavlešinom*

*В Банялуці 22. 2. 1986 р., разом з о. Зіновієм Шагадином,
вінчав племінницю Славіцу з Алексом Павлешиним*

prigodom, o Dmitar u zahvali je napisao:

*Grkokatolički parohijski ured
56230 Vukovar, Masarikova 5
Broj: 16 / 25. 5. 1986.*

Preč.

*ORDINARIJAT KRIŽEVAČKE EPARHIJE
Kaptol 20, 41000 Z A G R E B*

*Niže potpisani zahvaljujem preč, Naslovu za čestitku, za obavi-
jest, kao i za Vašu preporuku, da mi je dodijeljen titul Papskog Ka-
pelana.*

*Za takav titul treba imati znanje, sposobnost, zasluge i druge
kvalitete, koje niže potpisanom nedostaju.*

*Vi znate da sam ja kursist, pa su mi stoga i potrebne kvalitete
nedostatne. Kad sam to jednom ovdje spomenuo, jedna od časnih
sestara je rekla: "Pa dobro, oče, da je naš narod barem nešto dobio."
Ako to „nešto“ ima neku vrijednost za slavu Božju, za našu Crkvu i
naš narod, bolje bi bilo, da je taj titul netko drugi dobio, tko bi taj
titul, u tu spomenutu svrhu, bolje reprezentirao.*

*Po svemu izgleda, da se nazire dolazak vremena, kada neće biti
potrebno titula, nego požrtvornost u služanju Bogu i ljudima,*

*Ujedno Vas molim, izvolite primiti moje iskrene želje za sretan
i blagoslovljen Uskrs, te najsrdačniji pozdrav s*

HRISTOS VOSKRES!

odani Vam,

Stefanijuk

*o. Dmitro Stefanjuk
kapelan*

Iako se zaredio u svojoj 38. godini života, na svom dušobriž-
ničkom putu ostavio je sebi svojstven neizbrisiv trag. Krštenjem i
mladenaštvom bio je vezan za župnu crkvu u Devetini, zaređenjem
za crkvu Sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu, mladom misom za Dabrac,
a u službovanju za Lišnju, Kozarac (zvona, oltar, svetohranište,

obnova crkve u Marički), Prnjavor (katehizacija), Slavonski Brod (važna ispomoć u adaptaciji župne kapele), te Vukovar (adaptacija kapelice, preuređenje i dogradnja prve grkokatoličke župne crkve, a potom izgradnja nove suvremene grkokatoličke župne crkve). U relativno kraćem radnom vijeku dosegao je plodove, po narodnom rečeno, za dva ljudska vijeka.

U njegovu potpunu predanost Bogu i svećeničkom pozivu, prirodno se uklapala i skrb za ostarjelu majku, a također i održavanje prisnih rodbinskih veza s braćom, sestrama i njihovim obiteljima, te ostalom familijom. U tome se, uz rodbinsku bliskost, uvijek postavljao i kao duhovna osoba. Sugerirao je i savjetovao kako ostvariti uzoran kršćanski obiteljski život, a u tome se spremno, ali nenametljivo, nalazio i u pripomoći. S dozvolom nadležnog paroha, vjenčavao je rodbinu i krstio njihovu djecu, posvećivao njihove domove i sudjelovao u vjerskim obredima i svečanostima. Time je s rodbinom spontano učvrstio kako familijarne tako i dušobrižničke veze.

Kako je dijelio radosti, tako je s rodbinom dijelio i boli. Posebno bolna bila mu je tragedija kada su nakon pada Vukovara u svom domu zvjerski ubijeni njegov brat Pavle, zajedno sa sinom Miroslavom, koji je nakon pada Vukovara bio radno raspoređen na uklanjanju leševa postradalih u razaranju, i snahom Blankom koja je pri opsadi Vukovara bila medicinska sestra instrumentarka u operacijskoj dvorani vukovarske bolnice. Sretna okolnost bila je što baka Evgenija i unučica Kristina (danas liječnica i sretna majka) tu noć nisu bile doma. S prolaskom vremena, vjerodostojnih svjedoka sve je manje, dok su zločinci dobro skriveni iza maglovitih i zagonetnih višeznačnih pretpostavki.

Kao svojevrstan „znak vremena“ u nedavnom ratu na ovim prostorima pripadnici maloljudnih povijesnih nacionalnih manjina su uglavnom bili lojalni „svojim“ većinskim narodima i u tom duhu odazivali su se mobilizaciji, čuvajući time bar privid sigurnosti svojih obitelji.

Tako je, ne manje bolno, oca Dmitra pogodila vijest o pogibiji nećaka Pavla, sina njegovog brata Mihajla u Banjaluci. Uz maglovitu slutnju kontraverzi, u familiji se o toj tragediji govorilo tek šturo i faktografski vrlo formalno.

TUŽNO SJEĆANJE

Navršava se 15 godina otkako su
zvjerski ubijeni

BLANKA I MIROSLAV, te PAVLE STEFANJUK (22.2.1992. - 22.2.2007.)

*o. Dmitra bolno je pogodila tragedija kada su nakon pada Vukovara, u
svom domu, zvjerski ubijeni njegov brat Pavle, zajedno sa sinom
Miroslavom i snahom (medicinskom sestrom) Blankom*

*o. Дмитра боляче зворушила трагедія коли після провалу оборони Ву-
ковару, в своїй рідній хаті, звірське вбиті його брат Павло, разом з
сином Мирославом й невісткою (медсестрою) Бланкою*

*Mrtva tijela Blanke, Miroslava i Pavla, uz još neka, bila su odložena pod
strehom u vukovarskoj ciglani, a zločinci nikad nisu otkriveni.*

*Мертві тіла Бланки, Мирослава й Павла, зі ще деякими, були положенні
під стріхою у вуковарській цегельні, а злочинці ніколи не відкриті.*

POSLANJE / MICIЯ

Karol Woytila: KRIST NA ŽALU (dio)

*Ti trebaš dlanove moje,
moga srca ražaren plamen
i kaplje znoja, samoću moju.*

*O Bože, zar si pozvao mene?
Tvoje usne moje rekoše ime.
Svoju lađu sada ostavljam žalu,
odsad idem kamo šalješ me ti.*

Molitva

„Potpuno se predajem Tvojim volji Gospodine. Spreman sam ići kamo god me pozoveš; činiti što god želiš da učinim. Pošalji svoga Svetoga Duha i osnaži me Gospodine.“

Razmišljanja

Vječni paradoks svećenika! On nosi u sebi proturječnosti! Cijenom vlastitog života pomiruje u sebi vjernost Bogu i vjernost čovjeku. Uistinu, ništa nije tako slabo kao svećenik. Nema u svojim rukama ni političkih sredstava, ni financijskih izvora, ni snagu oružja, čime se svi drugi služe da bi osvojili zemlju. Njegova snaga je baš u tome da je razoružan i da sve „može u onome koji ga jača“. Ništa nije tako maleno tako prezreno, toliko napadano u povijesti kao što je svećenstvo. A ipak ljudi kleknu pred njim na koljena. Do konca vremena svećenik će biti najviše ljubljen i najviše mržen među ljudima. Najviše urastao u zemaljsko i najviše ga nadilazi. On je najbliži brat i jedini protivnik. Do konca vremena – njegov misterij – koji je u njemu samom zagonetka vrijedna svakog poštovanja – probijat će gustoću događaja i civilizacija i bit će veliko svjedočanstvo nevidljivog kraljevstva.

Kardinal Suhard, nadbiskup Pariza

DUHOVNI ZOV I POSLANJE

Kada je, na upit o trenutku svoje odluke glede duhovnog zvanja, o. Dmitar sjetno pričao o slučajnoj epizodi u predvečerje - promatranja prizora purpurnog svjetla nad gajem gdje mu je mučki ubijen otac, po smirenom glasu i licu ovog blagog čovjeka, s prvotnom Isusovom stolarskom profesijom, moglo se vidjeti da mu nije ni u primisli sličnost tog prizora s biblijskim gorućim grmom, a da se svjetlost nad mjestom stradanja njegovog oca u Duhu može vidjeti kao svjetlo Svevišnjeg Oca te da mu je prosvjetljenje u tom trenutku dalo odgovor na njegove dvojbe glede svećeničkog poziva. Prevladao je odgovor na Duhovni zov - *Gospodine, što želiš da učinim?* i poslanje – *Blagoslovljen onaj tko ide u ime Gospodnje!*. Odabir – služiti Bogu i ljudima, ostvario je jačajući svjetlo žive crkve u Kozarcu, Prnjavoru, Vukovaru ...

Samo ovakva usporedba daje sasvim prihvatljiv odgovor na nimalo jednostavnu situaciju da se osoba s četiri razreda provincijske seoske škole u 35. godini odluči za ubrzano učenje predmeta u teološkoj gimnaziji, a potom ispita na Teološkom fakultetu. Naravno, za pristup školovanju morao je imati pozitivne procjene meritornih ljudi, a po svoj prilici preporuka biskupa Gabrijela Bukatka bila je odlučujuća. Već u samom početku, a i na studiju opravdao je ukazano mu povjerenje. Uvidom u ocjene klegija vidi se da su mu najbolje „išli“ uvod u filozofiju, hebrejski i biblijsko-grčki jezik, biblijska arheologija te teorija gregorijanskog pjevanja. U svojoj skromnosti on se ipak znao nazvati „tečajcem“, a za pretpostaviti je da je to, osim skromnosti, i njegova procjena da je u obrazovanju puno toga i izostalo, jer jednostavno nije bilo prilika.

Također je zagonetno što je ostao „stariji momak“, iako je u mladim danima bio rasonodno društven (komunikativan, lijepo je pjevao, svirao violinu i prim...), a kao naočit – omiljen i u ženskom društvu, za koje je iskazivao prirodan interes. Navodno, trebao se i ženiti, ali... ??? No, zaredivši se u celibatu, u potpunosti se posvetio svećeničkom pozivu, a pedagoški talent je izražavao u susretima s nećacima, te posebno u organiziranju vjeronauka, za koje bi se moglo reći da su po odazivu bili masovni.

TALENTIRANI ORGANIZATOR / ТАЛАНОВИТИЙ ОРГАНІЗАТОР

Uz to, što je bio dobar pedagog i djeci zanimljiv predavač, o. Dmitar bio je i inače talentirani organizator. Umio je znalački procijeniti ljudske umještosti i dati mogućnost da dođu do izražaja za zajedničko dobro ne samo u crkvenim stvarima. Uočavao je tuđe nedaće i prvi pristupao pomoći, tako da su ljudi potom rado dobrim uzvraćali. Njegov talent je posebno dolazio do izražaja u optimalnom rasporedu zaduženja pri animiranju ljudskih mogućnosti, a glavni poticaj svima bilo je njegovo vlastito izravno sudjelovanje. Njegovoj svećeničkoj osobnosti pred ljudima, nisu nimalo smetale žuljave ruke i majstorska radna odjeća. Baš naprotiv, zato što je i uz takav radni angažman u cijelosti nadahnuo obavljao i sve svećeničke obredne i protokolarne obveze, župljani su ga dodatno cijenili.

Naravno, ako se blagovremeno ne uoči prava potreba i uspješan način njenog rješavanja, tada je i vrhunski organizacijski dio nedovoljan. A u tom uočavanju, ponekad čak i skrivenog problema, te hrabrosti da se primjereno suoči s njime, bila je dodatna spretnost o. Dmitra Stefanjuka.

Za ilustraciju navedenih ocjena, evo nekoliko primjera iz perioda njegovog privremenog dušobrižništva u Kozarcu, a po sjećanjima o. Ivana Barščevskog (Iz „Moji susreti...“):

Dodatno drugo, veće zvono / Додатний другий, більший дзвін:

Перша козарецька церква збудованадесь коло 1910 року, мала вежу, і в ній був дзвін яких 40 чи 50 кг.

....

За отця Юристи, 1956. на церкві, над дахом, поставлена дивна дзвіниця, люди казали «голубівник».

О.Стефанюкдесь пронюхав, що в Опсечком є наш дзвін. Нашу церковцю зруйновано, а люди переховували дзвін і готові дати.

....

Посвячення дзвона було дуже торжественне. Отець майже всіх що щось дарували, найменував кумами. Через цілу церкву півколом розтягнув стрічку яку куми тримали. На середині квітами прикрашений стояв дзвін, а на стрічці було надруковано на машинці багато разів, що це пам'ятка на

посвячування дзвона, і дата, і парафіяльна печатка. Після освячення порозтинали і кожному давали частину з печаткою і датою.

Novi oltar / Новий вівтар:

Одної неділі після відправи та після всіх оголошень отець ще сказав людям, щоб не виходили з церкви, бо бажає всім щось показати. Усі насторожилися, очікуючи щось несподіваного, а отець підійшов до престолу та почав підносити покривала і розкривати престіл. Коли розкрив показалося що те на чому служиться Служба Божжа, зовні прикрите гарними вишиваними спрасованими простиралами, вівтарниками, що це якесь склепіння, великий стіл зі звичайних, негембльованих дошок, збитий квадратний стіл, розміром 2х2 метри, на якому колись, готуючись до будови церкви, вкладали глину в цегляні шаблони, форми. (Робили цеглу на будову церкви). Декуди ще були сліди засохлого та під простиралами захованого болота, глини. Люди ахнули від здивування, а отець, крізь сльози спитав: »Чи хто з вас, у ваших хатах має такий стіл,

Обіцяли на цю ціль потрібні гроші. Отець розплакався зі зворушення, що тут так багато побожних і щедрих людей і обіцяв, що постарається сповнити їх бажання.

Після того отець сам взявся до планування. Робив нариси, переправляв, поправляв, нам показував і радився. Обдумав усе і давав пояснення на все. Уже в Загребі він раз запросив мене до своєї кімнати, поставив на стіл купу нарисів престолу і взявся пояснювати мені. На кінці показав остаточний нарис, по якому вже зробив замовлення і пояснив так. Престол буде мармуровий, білий. Під нього підбетонується схода, неначе фундамент, товщиною з 15 см. Тоді плита мармурова і на ній 5 стовпів. Чотири стовпи-ніжки означають чотирьох євангелістів, а посередині грубіший стовп, який символізує Ісуса Христа.

Novo svetohranište / Новий кивот:

Кінцем лютого 1961 о.Стефанюк приїхав до Козарця та привіз гарний металевий кивот, дарунок від Владики. Отець прийшов до нас та в татовій майстерні зробив дерев'яний додаток під кивот.

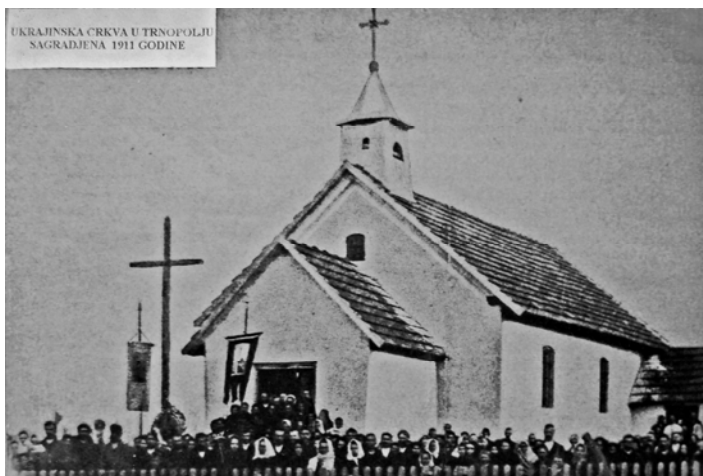
Священічі реколекції в Руській Керестуру 1972 року :

- **Сидять:** Звонко Бесерміні, Мірон Гирйоватий, др. Силвестер Киш, Максим Буїла, Михайло Макаї, Онуфрій Тимко, Михайло Іваняк ; - **2 ряд:** Дмитро Стефанюк, Славомир Микловш, Кирил Бесермені, Фелікс Біленькі, Володимир Пап, Кирило Планчак, Адам Гнатюк - **3 ряд:** Володимир Тимко, Іоаким Холошняй, Роман Мизь, Іоаким Джуджар, Кирило Мудрій, Юліян Горняк Кухар, Петро Овад і Іоаким Симунович.

Svećeničke rekolekcije u Križevcima 1984. :

- **1. red:** Zinovij Šagadin, Dane Herak, Nikola Kekić st., prof. Tomislav Ivančić, kir Slavomir Miklovš, kir Joakim Segedi, Mihajlo Makaj, Jure Hrnjak, Joakim Hološnjaj, Dmitro Stefanjuk; - **2. red:** **, Adam Hnatjuk, Joakim Simunović, Đuro Fejsa, Kiril Plančak, Mihajlo Hardi, Julijan HornjakKuhar, Mihajlo Simonović, Feliks Bilenjki, Ivan Barščevski, Roman Miz, Milan Vranešić ; - **3. red:** Mihajlo Magoč, Jaroslav Leščešen, Petar Ovad, **, Petar Rebčen, Vladimir Mudri; - **4. red:** **, **, Mihajlo Plančak, Zvonko Besermenji, Andrija Kekić, Nikola Kekić (sada biskup)

*Ukrajinska gkt. crkva Uzvišenja Časnog Križa u Trnopolju, sagrađena 1911.
Українська гкт. Церква Воздвиження Чесного Хреста в Тернополі,
збудована 1911 р.*

*Foto-uspomena na prvu pričest u Kozarcu 1959. godine (o. Stefanjuk)
Памятка з нагоди першого св. причастія, Козарац 1959 р. (о. Стефанюк)*

UKRAJINSKA GKT. CRKVA UZVIŠENJA ČASNOG KRIŽA U TRNOPOLJU:
 УКРАЇНЬСЬКА ГКТ. ЦЕРКВА ВОЗДВІЖЕННЯ ЧЕСНОГО ХРЕСТА В ТЕРНОПОЛІ:
 (Fot. A.P. / фот. А.П. 2013.)

Mramorni oltar i dio ikonostasa

Мармуровий вівтар і частина іконостаса

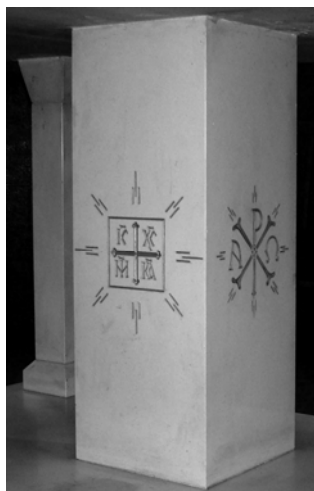

Detalj središnjeg stupa oltara
Деталь центрального стовпу

Svetohranište
Кивот

UKRAJINSKA GKT. CRKVA UZVIŠENJA ČASNOG KRIŽA U TRNOPOLJU: УКРАЇНСЬКА ГКТ. ЦЕРКВА ВОЗДВІЖЕННЯ ЧЕСНОГО ХРЕСТА В ТЕРНОПІЛІ:

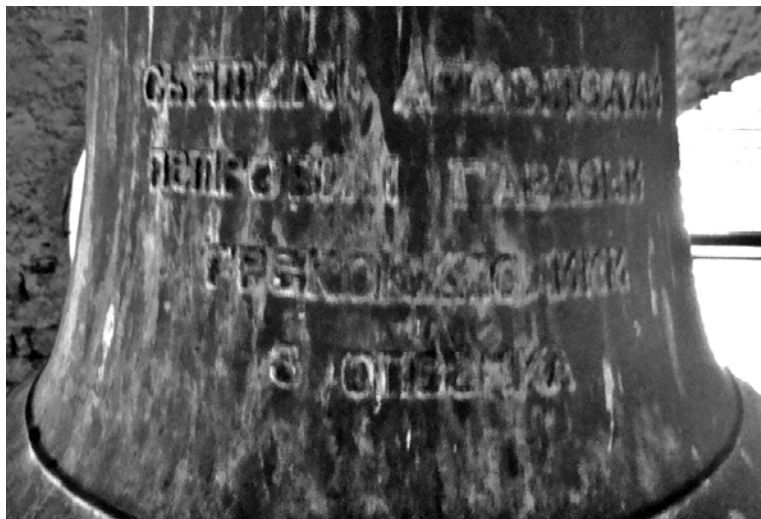
Simboli na središnjem stupu oltara
Символи на центральному стовпу вівтаря

Подата дзвона		Име дароватеља на дзвін	
На рести і славу Госњу, українська грекокатолічка парохія у Козарці відкупила від української грекокатолічкї парохії у Бачаліци орган дзвін (котрий був власністю грекокатолічкї церкви св. Іоаннї в Тернополі) для своєї парохіальної церкви.			
1. Козарці Ізидор	21. Миколайчик Тихон	4. Лаврентій Григорій	24. Козарці Ізидор
2. Григорій Григорій	22. Золота Гримова	5. Козарці Ізидор	25. Григорій Григорій
3. Григорій Григорій	23. Козарці Ізидор	6. Козарці Ізидор	26. Григорій Григорій
4. Григорій Григорій	24. Козарці Ізидор	7. Козарці Ізидор	27. Григорій Григорій
5. Григорій Григорій	25. Козарці Ізидор	8. Козарці Ізидор	28. Григорій Григорій
6. Григорій Григорій	26. Козарці Ізидор	9. Козарці Ізидор	29. Григорій Григорій
7. Григорій Григорій	27. Козарці Ізидор	10. Козарці Ізидор	30. Григорій Григорій
8. Григорій Григорій	28. Козарці Ізидор	11. Козарці Ізидор	31. Григорій Григорій
9. Григорій Григорій	29. Козарці Ізидор	12. Козарці Ізидор	32. Григорій Григорій
10. Григорій Григорій	30. Козарці Ізидор	13. Козарці Ізидор	33. Григорій Григорій
11. Григорій Григорій	31. Козарці Ізидор	14. Козарці Ізидор	34. Григорій Григорій
12. Григорій Григорій	32. Козарці Ізидор	15. Козарці Ізидор	35. Григорій Григорій
13. Григорій Григорій	33. Козарці Ізидор	16. Козарці Ізидор	36. Григорій Григорій
14. Григорій Григорій	34. Козарці Ізидор	17. Козарці Ізидор	37. Григорій Григорій
15. Григорій Григорій	35. Козарці Ізидор	18. Козарці Ізидор	38. Григорій Григорій
16. Григорій Григорій	36. Козарці Ізидор	19. Козарці Ізидор	39. Григорій Григорій
17. Григорій Григорій	37. Козарці Ізидор	20. Козарці Ізидор	40. Григорій Григорій
18. Григорій Григорій	38. Козарці Ізидор	21. Козарці Ізидор	41. Григорій Григорій
19. Григорій Григорій	39. Козарці Ізидор	22. Козарці Ізидор	42. Григорій Григорій
20. Григорій Григорій	40. Козарці Ізидор	23. Козарці Ізидор	43. Григорій Григорій

Popis kumova i ostalih darivatelja za zvono u Trnopolju / Kozarcu 1959.
Список кумів і решта дарувальників на дзвін в Тернополі / Козарці 1959 р.

VELIKO ZVONO CRKVE UZVIŠENJA ČASNOG KRIŽA U TRNOPOLJU / KOZARCU:
ВЕЛИКИЙ ДЗВІН ЦЕРКВИ ВОЗДВІЖЕННЯ ЧЕСНОГО ХРЕСТА В ТЕРНОПОЛІ / КОЗАРЦІ:

(zvono fotografirao Štefan Stahnek / дзвін фотографував Штефан Стахник 2013.)

„Svetim apostolima Petru i Pavlu – grkokatolici sela Opsječka“
«Святим апостолам Петрови і Павлови – грекокатолики с. Опсєчка»

Izrađeno u Zagrebu 1927.
Вироблене в Загребі 1927 р.

Veliko zvono je teško 140 kg
Великий дзвін важить 140 кг

CRKVA UZVIŠENJA ČASNOG KRIŽA U TRNOPOLJU / KOZARCU:
ЦЕРКВА ВОЗДВІЖЕННЯ ЧЕСНОГО ХРЕСТА В ТЕРНОПОЛІ / КОЗАРЦІ:
(Fot. A.P. / фот. А.П. 2013.)

U 30-metarskom zvoniku su dva zvona
В 30-метровій дзвіниці є два лзвони

Ulaz u crkvi
Церковний вхід

*GRKOKATOLIČKA CRKVA SV. PREOBRAŽENJA
GOSPODNJEG U PRNJAVORU
ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА СВ. ПРЕОБРАЖЕННЯ
ГОСПОДНЬОГО В ПРНЯВОРІ*

*Prvotna crkva Gospognjega Preobraženja u Prnjavoru, sagrađena je 1912.
Первісна церква Господнього Преображення в Прняворі збудованна 1912 р.*

*Crkva u Prnjavoru razorena je podmetnutim eksplozivom 2. 8. 1992.
Церква в Прняворі зруйнування підсуненем експлозивом 2. 8. 1992.*

Ponovno sagrađena grkokatolička crkva u Prnjavoru (Fot. A.P. 2005.)
Знову збудована грекокатолицька церква в Прняворі (Фот. А.П. 2005.)

Tetrapod i ikonostas u ponovno sagrađenoj crkvi u Prnjavoru (Fot. A.P. 2005.)
Тетрапод й іконостас у знову збудованій церкві в Прняворі

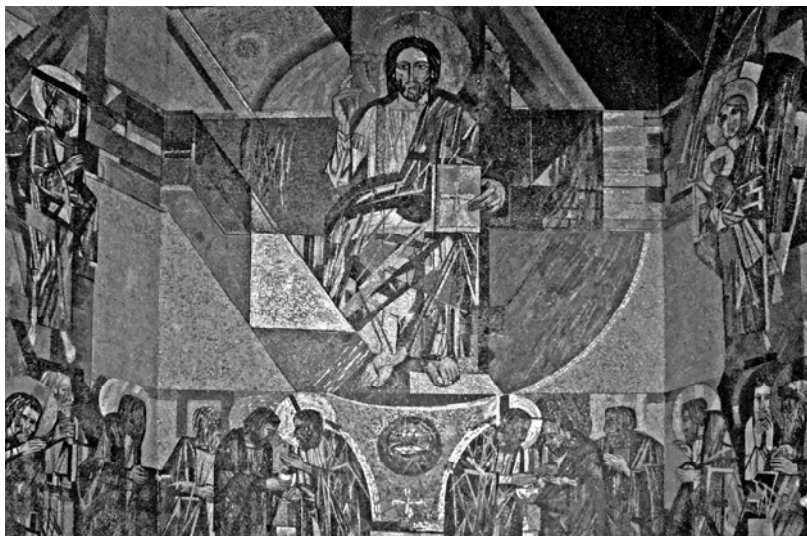

U Dabraku, nakon mlade mise blagoslov vjernika, a među njima i majke, braće i sestara te ostale rodbine

В Дабраку, після першої неоєрейської літургії – благословлення віруючих, а між ними і мами, братів й сестер, та інших з рідні

*Među prvopričesnicima u Vukovaru
Між перше-причасниками у Вуковарі*

Mozaik „Isus Krist Pantokrator“ u vukovar. crkvi Krista Kralja (Fot. A.P. 2011.)
Мозаїк «Ісус Христ Пантократор» у вуковарській церкві Царя Христа

Obnovljena gkt. crkva Krista Kralja u Vukovaru (Fot. Z. Kostelnik)
Відновлена гкт. церква Царя Христа у Вуковарі (Фот. З. Костельник)

GRADITELJ DUHA I BOŽJIH ZDANJA
БУДІВЕЛЬНИК ДУХУ І БОЖИХ СПОРУД

GRADITELJ DUHA ŽIVE CRKVE KATEHIZACIJOM БУДІВЕЛЬНИК ДУХА ЖИВОЇ ЦЕРКВИ КАТЕХІЗАЦІЄЮ

Cio svećenički put o. Dmitra Stefanjuka optočen je graditeljstvom, prvenstveno duha žive Crkve, a potom, ne manje opsežne gradnje crkvenih zdanja.

Duh žive Crkve utjelovljivao je u župljanima, jačajući njihovo zajedništvo u vjeri i međusobno, duhovno ih prosvjeđujući kroz propovjedi. Bio je dobar govornik, umješno je odabirao prispodobе i tumačio ih vrlo životno, katkad i do suza emocionalno. Ovo drugo se dešavalo uglavnom kada je trebao govoriti o primjerima ljudske grubosti i beščutnosti, a također i temama koje su u njemu pobuđivale jake asocijacije, povezane čak i s dirljivim primjerima ljudske dobrote i plemenitosti. Svoje propovjedi je zapisivao, no veliki dio tih bilješki je propao u vrijeme ratnog pada Vukovara, no popriličan dio je i sačuvan, s napisanom dozvolom korištenja. Možda će nekad biti prilika da se i objave kao zbirka.

Važan element u jačanju duhovnog života Ukrajinaca na ovim prostorima bilo je tiskanje molitvenika „Gore dignimo srca“ na ukrajinskom jeziku. Uz financijsku potporu iz župa, izdanje je pripremio i uredio o. DMITAR Stefanjuk, te uz odobrenje kir. Gabrijela Bukatka tiskao u Vukovaru 1978. godine. Nakon tiskanja, donatorskim župama je isporučen odgovarajući broj besplatnih primjeraka. Molitvenik je A6 formata, tvrdog uveza, 446 stranica, s pregledom ukrajinskog alfabeta. Isti molitvenik je, s dozvolom kir Slavomira Miklovša, ponovno tiskan u Samoboru 1990. godine.

Posebnu pozornost na samu osnovu žive Crkve – vjerničku mladež, obraćao je predanom katehizacijom kroz nastavu vjeronauka. Iako u starijoj dobi, tome je pristupao sasvim mladalački, a veliki uspjeh u tome osiguravao mu je talent u pedagoškom pristupu djeci. Njegovi sati vjeronauka bili su vrlo posjećeni, a izostanci rijetki i tek zbog „više sile“. To se vidi i na fotografijama prvopričesnika u svim župama gdje je o. DMITAR službovao.

Prva od takvih je župa Presvete Euharistije u Kozarcu. Doduše, u zapisima se negdje navodi da je ta župa u Kozarcu, a ponegdje u Trnopolju. Stvar je u tome da se župna crkva nalazi između Kozarca i Trnopolja, u selu Hrnići, odnosno zaseoku Trnjani, naseljenim

uglavnom muslimanskim stanovništvom.

U spomenutoj župi, kao privremeni upravitelj, o. Dmitar je u godinu dana (VII.1959.- IV.1960.) učinio mnogo. U sakristiji još i danas visi uvećana fotografija datirana 30. 8. 1959. god., na kojoj su s o. Dmitrom brojni župljani i oko stotinu prvopričesnika, a naredne godine ih je na prvoj pričesti bilo 47. Ostale akcije već su opisane u poglavlju „Poslanje“, naslov „Talentirani organizator“.

Naredna župa mu je Prnjavor, u koju je u travnju 1960. o. Dmitar bio određen kao kapelan, na ispomoć starijem župniku o. Grigoriju Biljaku. O delikatnosti te ispomoći i uspješnom usklađenju odnosa o. Barščevski piše („Moji susreti...“, str. 27):

Початком квітня 1960 року о. Стефанюк дістав декрет на тимчасового духовного співтрудника, тобто помічника, Прњаворському греко-кат. парохів. Парох був О.Григорій Біляк, старенький і заслужений священник. Отець Стефанюк ще кінчав богословські науки в Загребі і там ми стрічалися. Йому було досить трудно співпрацювати з парохом. Причина була в тому що він уже був у руках зі засвоєними і практикованими досвідами, як щось задумав те й намагався здійснити, а до того в них були своєрідні розбіжності в душпастирстві. Отець Біляк був священник старої традиційної галицької школи. Обережний, ревний, досвідчений. До того й несправедливо переслідуваний. Не раз настільки принциповий, що нерado засвоював чужу думку чи чужі принципи. Отець Стефанюк вже був зразком нового, сучаснішого і активнішого душпастирювання. Найтяжче їм було узгодити ставлення до катехизації дітей. Отець Біляк стояв за тим що батьки є як перші, так і головні катехити. Вони мають обов'язок своїх дітей у родинному колі навчити головних молитов, заповідей, правд віри та основного катехизу. Священник має перевірити, чи навчили все потрібне та чи навчили правильно. Він не повинен тратити час та бавитися з дітьми. Отець Стефанюк навчив на студіях і бачив на практиці, що священник повинен чим більше бути з дітьми, їх призбирувати, з ними молитися, їх навчати, спрямовувати, а по потребі й бавитися з ними. Рішення було в тому, що він їздив по філіалах, а парох катехизував у дома. Розуміється, що добре співпрацювали і помагали один другому.

Uspješnost suradnje se pokazala i u tome što je o. Stefanjuk za kratko vrijeme organizirao vjeronauk s nešto malo više od sto polaznika, a od toga oko polovina prvopričesnika. Po završenom vjeronauku, pričest je obavljena u nazočnosti brojnih župljana, tako da je sve podsjećalo na župno slavlje. Slično je bilo i naredne godine.

U višestrukoj problematici novoosnovane župe Krista Kralja u Vukovaru, kamo je o. Dmitar određen 17.3.1962., kao njen prvi župnik, trebalo je riješiti prostor za bogoslužja, smještaj župnika, okupljanje i animiranje župljana, katehizaciju mladeži i td. Sve je rješavano privremenim, a potom i trajnim rješenjima, no živoj Crkvi davana je sve vrijeme posebna pozornost, a u tome i vjeronauku za mladež. To je rezultiralo time da je već na početku, još u privremenoj kućnoj kapelici, nakon završenog vjeronauka prvu pričest primilo devetnaestoro djece. Katehizacija mladeži se uspješno obavljala kontinuirano i narednih godina.

GRADITELJ SAKRALNIH ZDANJA

БУДІВЕЛЬНИК САКРАЛЬНИХ СПОРУД

Ako se izuzme nabava zvona i svetohraništa, kao i izrada mramornog oltara – kao akcija, onda se prvim graditeljskim zahvatom o. Dmitra može smatrati renoviranje crkve u selu Marička, kozaračke filijale.

O tome vrijedi ponovno citirati o. Barščevskog (isto, str 19.):

Одної суботи запропонував мені отець, щоб я їхав з ним на Марічку. Це є філія Козарецької парафії.

Саме йшла підготовка до реставрації церквиці. Отець сказав, що навіть сербський православний парох дав одного порядного дуба з власного лісу на підвалину. Церкву так відбудували, що вона все стояла, а змінювали всі підвалини, платви, стовпи і крокви. Боялися звалити, бо знали, що уряд не дозволить нову церкву будувати. Чоловіки з Тернян і Камічан днями працювали на відбудові, так що й зі осінньою сівбою спізнилися, але церква була закінчена до перших снігів.

Prije većih građevinskih projekata, treba spomenuti pomoć o. Dmitra u adaptaciji kućne gkt. kapele u Slavonskom Brodu, po kazivanju o. Barščevskog (isto, str. 54):

При моїй останній зустрічі з асп. Букатком на Дев'ятині (було свячення) він узяв мене до кімнати і сказав, що аж тепер, коли він уже більше не в Београді, він готовий допомогти нам та щоб я приїхав до Керестура по гроші. Я сказав, що ми ще маємо борг в о. Стефанюка, 8.000 доларів. Він сказав, що приготує ту суму на повернення боргу. Незадовго він помер. Я написав на Ординаріят про його обіцянку, і коли суд розпоряджався його майном, др. Сегеді і о. Мікловиш представили моє домагання, суд прийняв, а родина не противилася, і так сума 8.000 \$ була банком призначена о. Стефанюкові. Справді, Бозя дала! Так то й мертві знають деколи робити добрі діла, коли за життя не встигли!

Аж після купівлі дому, при санації та реставрації почала моя інтенсивна співпраця з о. Стефанюком. Узяли ми пару фахівців і стали раду радити. Нічого з того не вийшло, бо ні один

не гарантував за успішність його пропозиції. Нам завдавало клопоту те, що частина хати всілася, тобто трохи потонула. Мури в тій частині потріскали, так що руку можна було встромити. Вікно перекривилося і не запералося, підлога була нерівна. Вхідова брама повисла та ледве запералася. о. Стефанюк задумав план і сказав, що він буде провадити головну роботу. На першому місці треба на розі який попустив, відкопати фундамент і під фундамент і подивитися, що там є, чому всідається на тому місці.

Почали ми відкопувати і викопали такий рів, пішли під фундамент та вигортали землю так глибоко, що я міг вільно сидіти під фундаментом, дотикачи його головою долини, аж тоді на дні появилася біле загашене вапно. Тепер аж нам було ясно, що тут колись була яма з вапном. Яму давно засипали, забули за неї та пішли з фундаментом поперек неї. Вапно ми вибрали, відкопали ще в глибіню, та тут вже появилася, так звана, мертва земля. Ця робота тривала днями. Щоденно отець приїхав з Вуковару і робив, як і інші, на зміну, бо в рові вміщалося тільки двох. Один копав, клячачи, або сидячи, а другий вигортав землю та клав у відро і додавав на верх. Після того той рів залили бетоном, по кількох днях копали ще таких самих два рови з боків. Не сміли нараз забагато підкопати, щоб все не завалилося. Їх також наповнили бетоном і так зробили стопу, тобто фундамент під фундаментом. Після того ця частина хати більше не всідалася, не тонула.

.....

Ординарій, на мою просьбу, дав делегацію всечаснішому отцеві Дмитрові Стефанюкові, парохіві і декану вуковарському, і так: 6 грудня 1980 р. на свято Миколая, у вечірній час всечасніший отець Дмитро Стефанюк посвятив простір у парафіяльному домі в Славонському Броді, на вулиці Аугуста Цесарца 39, три кімнати для богослужіння.

VUKOVARSKI GRADITELJSKI PROJEKTI

ВУКОВАРСЬКІ БУДІВЕЛЬНІ ПРОЕКТИ

Od samog osnivanja grkokatoličke župe u Vukovaru i imenovanjem o. Dmitra Stefanjuka njenim upraviteljem 1962. godine, sakralni prostor za bogoslužja bio je ključni problem. Kao što je već navedeno, u početku, nedjeljom i na praznike liturgija je služena u kapelici nadomak dvorca grofa Eltza, a ostalim danima u adaptiranoj kućnoj kapelici.

Prva velika kušnja vjerničke požrtvornosti i graditeljske doraštosti bila je kupnja i adaptacija napuštene kalvinističke crkvice na obalnom dijelu uz Dunav. Iako je u to vrijeme bilo nešto preko tisuću župljana, njihove materijalne mogućnosti nisu bile dostatne da se građevinski zahvati obave u kratkom vremenu i na standardan način. Taj problem je rješavan dragovoljnim graditeljskim akcijama župljana na ispomoći predvođenim stručnim majstorima. Uz organizacijske odgovornosti i pomno planiranje akcija, o. DMITAR se nikada nije ustezao zasukati rukave radne odjeće te se, uz župljane, izravno uključiti u radove. Kao što je poznato, poplavom Dunava 1965. godine, zemlja se raskvasila, te je crkva, zbog utonuća, oštećena i time postala neuporabiva za njenu namjenu.

Imajući već dovoljno organizatorskog i graditeljskog iskustva, o. DMITAR se sa župljanima odlučuje na kupnju jedne obiteljske kuće u Masarykovoј ulici i gradnju nove, monumentalne crkve u sasvim modernom stilu. Na prvi pogled, za dane uvjete, ovakav projekt je bio presmion i skoro neizvediv. No, uz pomoć Božje providnosti o. DMITAR je osmislio dugoročni plan provedbe, s vrlo objektivno procijenjenim etapama, no i u tome se ipak vide „slabe točke“, uglavnom financijske naravi. Odvažnost za takav korak mogla je proisteći samo iz vjere u Boga i povjerenje u ljude, a vrijeme je pokazalo da je to bio ispravan put.

Odabran je projekt prostrane crkve, suvremenog izgleda unutrašnjosti i vanjštine, sasvim u stilu nove zapadne katoličke sakralne arhitekture. Uz veliku obrednu dvoranu i par malih popratnih prostorija u visokom prizemlju, projektiran je i podrumski prostor s nešto manjom dvoranom za društvene potrebe te dodatnim višenamjenskim

prostorijama. Na ovakav arhitektonski koncept mogao se primijeniti etapni način gradnje, uz namjensko korištenje prostorija i prije potpunog dovršenja crkve. Tako je, nedugo od početka radova, u podrumskom dijelu uređena kapelica za bogoslužja, a u ostalim prostorijama bio je župni ured i stan za župnika. S obzirom na predvidljive velike izdatke pri gradnji ovako velike crkve, razložno se predviđao sporiji priliv potrebnih sredstava, te se ovakvom etapnom gradnjom moglo prilagoditi vremenskom faktoru, što je ukazivalo na vrlo domišljato planiranje od samog početka, još na razini ideje.

Zato što je župa, pa i Križevačka biskupija, po broju vjernika, a time i materijalno, skromnijeg potencijala, trebalo je iznaći dodatne mogućnosti financiranja gradnje. Uz suglasnost nadležnih crkvenih struktura o. Dmitar odlazi u Winnipeg (Kanada) u misiju prikupljanja milodara namijenjenih gradnji spomenute crkve. Misija je naišla na razumijevanje ukrajinske dijaspe i pokazala se sasvim uspješnom. Tijekom godina osposobljena je i glavna crkvena dvorana u visokom prizemlju, a njena posebna specifičnost bio je monumentalni skupocjeni mozaik talijanskog autora koji je prekrivao cijeli zid iza oltara, a predstavljao je Isusa Krista Pantokratora, što i odgovara crkvi Krista Kralja.

Crkva je bila čvrsto građena, pa je u opsadi Vukovara u nedavnom ratu izdržala intenzivno granatiranje bez urušavanja. U tom strašnom vremenu o. Dmitar si je uredio sklonište u spomenutom suterenu. Kada se, unatoč nemogućnosti kretanja zbog neprekidnog granatiranja grada, pronio glas da je o. Dmitar poginuo, patrola je, uz izlaganje opasnosti (crkva je bila stalna meta), otišla izvidjeti situaciju. Pronašavši o. Dmitra živog u njegovom crkvenom skloništu, odveli su ga u drugo, sigurnije sklonište, kod franjevačkih redovnika. Nakon pada obrane tu je on bio zarobljen i deportiran u sabirni centar u Srijemskoj Mitrovici, odakle je oslobođen zalaganjem o. Štefana Pitke te odlazi u Pensilvaniju (Amerika).

U novoj sredini nastavlja svoj misijski rad propovijedajući i govoreći pritom o ovdašnjim stradanjima. Jednu od tih propovijedi donosimo u cijelosti:

*Рочестер, Парафія св. Йосафата
Нед. Св. Праотців, 15. 12. 1991.*

Коли хтось по перший раз виступає перед громадою, чи от як що я промовляти му до Вас нині, віруючих, наших добрих людей.

Я називаюсь, о. Дмитро Стефанюк, маю титул монсиньора, прелата, ... походжу від батьків, які тому десь 100 років прийшли за часів Австро-Угорщини до Босні, тепер Югославії..., з того міста, що зветься Вуковар, яке тому недавно, ви те чули, до тла знищили, а мене аж чотири рази проголошено, що я замордований, І вже тут, а також і в Канаді і там в нас відправлялися за мене заупокійні Богослужби... Те виглядало як кінець світа, не може того ані оповісти. Немає хати щоб не була розвалена, всі церкви, а також й наша розвалена й помешкання в них, всі речі церковні й мої знищені... як прийшов так от без нічого. Людей дуже багато загинуло, також і наших. Через збіг обставин, які там настали, мене депортовано через червоний хрест, я не міг назад до того Вуковару вернутися. Я не знав що зі собою зробити. Тому що я вже тут якийсь час був, мені порадили, щоб я приїхав сюди до Америки.

(На доручення вашого доброго Пароха отця Шамбеляна Филипа Бумбара та його сотрудника всеч. отця Филипа Віняр, щоб сказати до вас слово науки, але не довго. Та довго й не можу. Бо що би довго говорити, треба довго готуватись, і молитись, щоб люди слухали...)

Не знаю, що би Вам сказати, - Все. те що хотів би я Вам сказати, в й вже про те багато разів чули б (вам це говорили Ваші душі пастирі, говорили Вам науку Божу, про правди св. Віри, як також про цю гостину, що ми чули нені в св. Євангелію, про яку пару раз до року читається й говорить. Ми може подумуємо, та на що нам все те саме говорити, все те саме повторяти. Але, - правді є суттєве, щоб вона повторялася. Що Бог є Вічний, всезнаючий, всюди присутній, всевидючий, Найсвятіший, незмінний, безконечно ідеальний, чистий дух, Сам від Себе, Творець й Пан неба й землі, ці та інші правди про Господа Бога, правди нашої св. Віри ми вже багато разів чули,

ми про них знаємо, про них знають наші діти. І мимо того що вони, ці правди повторяються, ми про них все радо, з охотою й приємністю послухаємо, бо ми Бога любимо. А кого ми любимо, то ми бажаємо з ним стрінутись, з ним розмовляти, про нього чути, а й з ним бути. так було, є,- й буде.

Багато з нас напевно знає про Архієпископа Фултина Шіна. Він говорив гарні проповіді, на радіо й телевізії, а писав і гарні книжки. я читав його книжки перекладені на хорватську мову.

Один раз відвідали його, одні молоді нареченні. В розмові, наречена йому каже: Преосвященний, ви гарно говорите, й гарно пишете, але ви все те саме повторяєте. Він усміхнувся, та каже: чи ти любиш свого нареченого, а вона каже: люблю, а чи він тебе любить, так він каже, що він мене любить. Чи правда то що ти її любиш, так правда, я її люблю. Тоді Архієпископ каже: бачите діти, правда муситься повторяти. Так також правди про Господа Бога муситься повторяти. То що ми Бога любимо, наша присутність тут нені про це каже.

Кожного разу, коли ми відмовимо Отче наш, Богородице Діво, Вірую чи іншу молитву, кожного разу ми кажемо догові: Боже, я Тебе люблю. Кожного разу, коли ми є на св. сл. Божій, на тій найкращій молитві, найбільшій жертві, яку ми люди можемо Богові принести, це є св. сл. Божя. А св. сл. Божя, це є та гостина, про яку ми нині чули в св. Євангелію, на яку ми прийшли, на яку ми відізвилися, на яку нас Сам Господь Бог кличе, а ми відізвились й прийшли. Цим сказали нашому Богові: Великій Боже, я Тебе люблю. Коли ми будемо ту, будемо Його любити й через цілу вічність, а Бог нас. (Амінь)

(Бажаю вам веселих Свят Різдва, та щасливого й благословенного нового 1992. року!

Слава Ісусу Христу!

U Hrvatsku se vraća 1995. godine na neko vrijeme, da uredi administrativne stvari. Nakon mirne reintegracije Podunavlja Republici Hrvatskoj, početkom 1998. kreće organizirana obnova Vukovara, a ovisno o prioritetima i sakralnih objekata, time i crkve Krista Kralja. S obzirom na velike potrebe obnove vukovarskog područja,

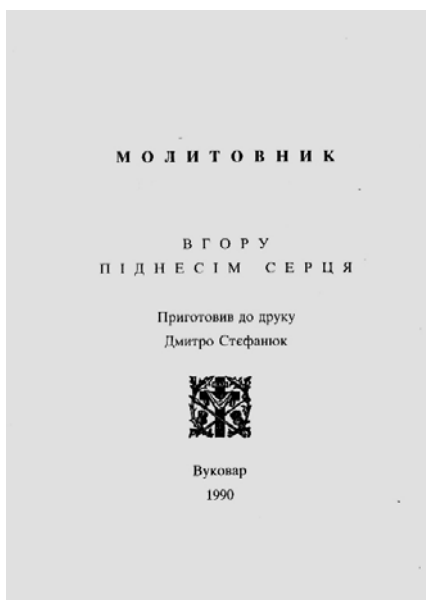
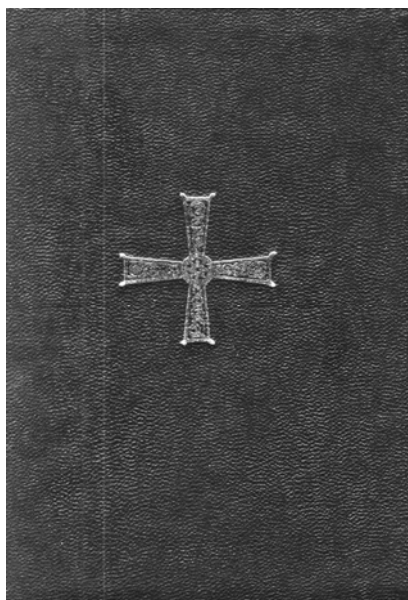
za grkokatoličku crkvu je državna potpora bila nedostatna te se o. Dmtar, iako slabog zdravlja, predano angažira kako na obnovi tako i na prikupljanju dodatnih sredstava. Nakon njegovog razrješenja s dužnosti paroha u Vukovaru 1. 9. 2001. god. (dekretom 576, od 14. 8. 2001.), na poziv križevačkog vladike Slavomira Miklovša tamo dolaze tri rusinska redovnika iz Slovačke, uz žurno ishodenje njihovih radnih dozvola u Hrvatskoj, a na preporuku kir Slavomira. Oni se laćaju nastavka obnove crkve. Iz tog perioda s početka 2003., potječe i obraćanje novog vukovarskog dušobrižnika o. Jaroslava Stelbinskog upućeno msgr. Petru Stasjuku u Australiji za financijsku pomoć u restauraciji oštećenja spomenutog mozaika.

PRILOZI ZA GKT. CRKVU KRISTA KRALJA U BANJALUCI ПОЖЕРТВИ НА ГКТ. ЦЕРКВУ ЦАРЯ ХРИСТА В БАНЯЛУЦІ

Zbog neadekvatnog životnog zbrinjavanja, o. Dmtar ponovno odlazi u Ameriku, gdje se, već nakon privremenog sređivanja statusnih pitanja, uz odobrenje križevačkog vladike, angažira na prikupljanju priloga za dovršetak gradnje ukrajinske crkve Krista Kralja u Banjaluci. Na tu nakanu daje i dio vlastitih sredstava (od prodaje svoje zemlje u Vukovaru) na što grkokatolički svećenici imaju pravo. Rastužilo ga je što odaziv dijaspore za ovu nakanu više nije bio kao ranije, o čemu izvješćuje kir Slavomira, moleći ga za preporuku pri obraćanju tamošnjim vladikama.

U svome pismu od 21. 8. 2002. vladika mu je predložio odlaganje te akcije, jer uz svu važnost izgradnje crkve u Banjaluci, prioritet za financijsku ispomoć od dijaspore ima crkva u Ukrajini, odnosno prijenos sjedišta Mitropolije iz Ljvova u Kijev.

Bez podrške, prepušten vlastitoj snalažljivosti, narušenog zdravlja, te nesigurnog utočišta i statusa, msgr. Dmtar Stefanjuk sa suženim mogućnostima bio je dosljedan u svom misijskom poslanju, a duboko nesretan zbog toga što je za crkvu u Banjaluci mogao prikupiti tek manji dio od onoga što je predviđao za neku od etapa gradnje. Ove plemenite pobude i nastojanja prožimale su mu vjernički duh i u posljednjim danima njegovog života.

Molitvenik „Gore dignimo srca“ kojeg je o. Dmtar Stefanjuk pripremio i s dozvolom kir Gabrijela Bukatka dao tiskati u Vukovaru 1978., a s dozvolom kir Slavomira Miklovša i kao reprint 1990. godine.

Молитовник «В гору піднесімо серця», якого о. Дмитро Стефанюк підготував і, з дозволом кір Гавриїла Букатка, дав друкувати у Вуковарі 1978 р., а з дозволом кір Славомира Мікловша як передрук 1990 р.

Pod dušobrižništvom o. Stefanjuka, prva pričest u Kozarcu 1959. bila je na razini narodnog slavlja svih župljana.

Під душ-пастирством о. Стефанюка, перше причастя в Козарці 1959 р. було на рівні народного свята всіх парафіян.

*Detalj s fotografije prvopričesnika u Kozarcu 1959. godine.
 Деталь з фотографії перше-причасників в Козарці 1959 р.*

*U Kozarcu 1960. bilo je također mnogo prvopričesnika.
 В Кзарці 1960 р., було також багато перше-причасників.*

U Prnjavoru 1960. godine vjeronauk je pohađalo preko stotinu djece.

В Прњаворі 1960 р. «катехиз» навчало понад сотню дітей.

Prnjavorski prvo i drugopričesnici s parohom o. Grigorijem Biljakom i kapelanom o. Dmitrom Stefanjukom 1960. godine.

Прњаворські перше і друге-причасники з парохом о. Григорієм Біляком і капеланом о. Дмитром Стефанюком 1960 р.

*Svečanost prve pričesti uveličala je i velika brojnost prnjavorskih župljana.
Святочність першого причастя звеличала і велика численність прня-
ворських парафіян.*

*Vukovarski prvopričesnici s parohom o. Dmitrom ispred kapelice.
Вуковарські перше-причасники з парохом о. Дмитром перед капличкою.*

o. Dmitar sa župljanima pri gradnji prve grkokatoličke crkve u Vukovaru.
о. Дмитро з парафіянами будують першу гкт. церкву у Вуковарі.

Zidari i logistika u gradnji prve grkokatoličke crkve u Vukovaru.
Мулярі й логістика в будові першої греко-католицької церкви у Вуковарі.

Zidovi drugo-sagrađene grkokatoličke crkve u Vukovaru za vrijeme rata izdržali su „rane“ od granata te bezbroj šrapnела i metaka raznog kalibra.

Мурі друге-збудованої гкт. церкви у Вуковарі, підчас війни витримали «рани» від гранат та безліч шрапнель й кулів різного калібру.

Msgr. Dmtar Stefanjuk u vukovarskoj crkvi Krista Kralja u vrijeme obnavljanja unutrašnjosti.

Мсгр. Дмитро Стефанюк у вуковарській церкві Царя Христа підчас оновлення інтер'єру

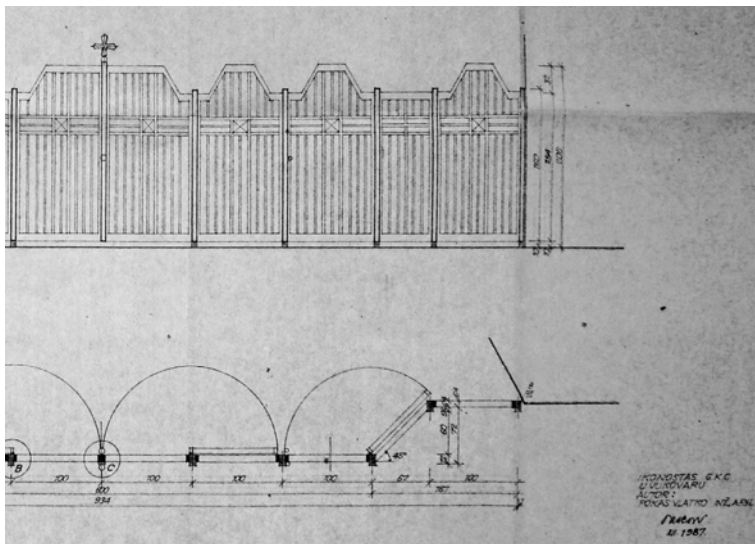
Msgr. Dmtar Stefanjuk u djelomično obnovljenoj unutrašnjosti vukovarske crkve Krista Kralja

Мсгр. Дмитро Стефанюк в частинне оновленому інтер'єрі вуковарської церкві Царя Христа

Sadašnji vukovarski paroh o. Vladimir Magoč za vrijeme liturgije u potpuno renoviranoj crkvi Krista Kralja (Fot. A.P. 25.9.2011.)

Теперішній вуковарський парох о.Володимир Магоч підчас літургії в зовсім відновленій церкві Царя Христа (Фот. А.П. 25.9.2011 р.)

Projekt prvotnog ikonostasa u crkvi Krista Kralja (arhitekta Pokas Vlatka)

Проект первісного іконостаса в церкві Царя Христа (архітектора Покас Влатка)

Novosagrađena crkva Krista Kralja u Banjaluci (Fot. A.P. 6. 1. 2010.)
Новозбудована церква Царя Христа в Баня Луці (Фот. А.П. 6. 1. 2010 р)

Novosagrađenu crkvu Krista Kralja u Banjaluci blagoslovio je vladika
križevački kir Nikola Kekić 28. 7. 2010. (Fot. A.P.)
Новозбудовану церкву Царя Христа в Баня Луці благословив Владика
крижевецький кір Никола Кекич 28. 7. 2010 р. (Фот. А.П.)

РОКОЈ / УПОКІЙ

ОТЕЦЬ ДМИТРО СТЕФАНЮК В АМЕРИЦІ

Останній, так званий американський період життя отця Дмитра, почався в 1991 році з упадком міста Вуковар в сербські руки. Отця Дмитра, разом з іншими цивільними особами, було депортовано з Вуковару до Воеводини, точніше, до Сремської Митровиці. Там їх утримували у величезному приміщенні спортивного центру, який знаходиться неподалік греко-католицької церкви. Парохом в церкві на той час був о. Стефан Пітка. У той час домогосподаркою в о. Стефана була Любка Прікел нар. Гемон. Під цю пору вона проживає в Канаді, де і надала це свідчення. За її словами, знайомий серб повідомив о. Стефана, що між депортованими людьми з Вуковару є і український священник. Отець Пітка не гаяв часу, вдався до спортивного центру і добився звільнення о. Дмитра.

У парафіяльній домі у Митровиці о. Дмитро не перебув довго, всього декілька годин. Він був у стані шоку і дуже хотів щоб його завезти до його брата Йосифа, який живе у Білгороді. Отець Стефан його повіз до Білгороду, а вже звідтам він подався до Америки, до Стемфордської єпархії, якою у той час завідував владика Василь Лостин.

Щоб довідатися більше про життя о. Дмитра в Америці, автор цих рядків з дружиною здійснив подорож до Філадельфії у першій половині липня 2012 року. Мета подорожі була віднайти могилу о. Дмитра і також довідатися більше про його життя і діяльність по той бік океану.

У Філадельфії в митрополичім Соборі Непорочного Зачаття Діви Марії, нас стрів теперішній парох о. Іван Димків, сам родом з Івано-Франківщини. Він на парафію прийшов вже після смерті о. Дмитра і його ніколи не зустрів. На щасття, в канцелярії збереглася папка з листами о. Дмитра та іншими документами, які висвітлюють у певній мірі його життя в Америці.

Вже з першого листа, якого до отця Дмитра написав Кир Василь Лостин, Єпископ Стемфордський, довідуємося, що отця прийнято на священничу службу до Стемфордської Єпархії Укра-

їнської греко-католицької церкви. У листі згадується, що це відбувається за благословенням Владики Крижевацького кир Славомира. Лист написаний 12 грудня 1991 року.

Того самого дня написано і наступний лист від Кир Василя, яким о. Дмитра назначається «тимчасовим завідателем парафії Богоявлення Господнього у Рочестер, Нью Йорк.»

Третій лист, який датовано 3 січня 1992 року, є відповіддю на листа, якого о. Дмитро написав до єпархіяльної канцелярії. Листа підписав о. Матвій Берко, канцлер Єпархії. В ньому отцю даються поради щодо соціального забезпечення, та радиться йому поговорити з парафіяльним комітетом у тій справі.

Наступного листа датовано 5 березня 1992 року. В ньому владика Василь Лостин висловлює отцю Дмитру співчуття з приводу смерті його брата, братового сина та його дружини. Ідеться про добре знану подію, коли у Вуковарі в жорстокий спосіб були замордовані брат отця Павло Стефанюк, його син і синова дружина. До сьогоднішнього дня не розкрито хто скоїв цей злочин.

Наступного листа написано 16 червня 1992 року. Лист написано англійською мовою. Підписав його владика Василь. В ньому повідомляється отця Дмитра, що з 1 липня 1992 р. скінчуються обов'язки адміністратора в парафії в Рочестер, Нью Йорк, і переводиться отця до Семінарії св. Василя у Стамфорд-ді, Конектікат, де він буде мати пасторальні обов'язки. Єпарх висловлює подяку отцю за його дотеперішню працю у Рочестер.

У відповідь отець Дмитро написав листа датованого 19 червня 1992 року. В ньому отець просить владика помістити його десь на парафії, де він міг би допомагати людям. Якщо такої парафії не знайдеться, то він би попросив іншого владика прийняти його. Якщо жодний владика не взяв би його, то отець хотів би радше побути якийсь час у його родини (якої родини і в якому місті не згадується) а пізніше, коли в Югославії обставини зміняться на краще, він повернувся б до Югославії.

У листі від 24 червня о. канцлер Матвій Берко повідомив отця, що йому з 1 липня вже призначена парафія у Стамфордській Єпархії. Він висловлює сподівання, що отець залишиться і на

далі буде служити вірним Стамфордської Єпархії.

Наступний лист датовано 27 червня 1992 р. Лист написано англійською мовою. В ньому отця назначається парохом в церкві Св. Йосафата у тому ж Рочестері, Нью Йорк. Це означає, що отець не мусив покинути Рочестер, тільки перенісся на іншу парафію.

5 липня 1992 року владика Василь написав вітального листа до о. Дмитра, у якому вітає його з ювілеєм – річницею священства. Знаним є факт, що отця Дмитра висвятив владика Гавриїл Букатко 5 липня 1958 року. Оце, 1992 року сповнилося 34 роки його священства. То ж мабуть владика його вітав з Днем прийняття священничих свячень, які відбулися 5 липня, коли лист і написано.

Про це свідчить і наступний лист, якого отець вислав до кр. Василя. Лист не датовано. Подаємо його в цілості.

Слава Ісусу Христу!

*Високо Преосвященний
Василь Лостин
Владика Стамфордський
Єпархії в Стамфорді*

Високо Преосвященний і дорогий Владико,

Приємно мені зложити Вам, дорогий Владико, найщирішу подяку за Ваші святі молитви, за надпастирське благословення, та за ваші щирі побажання з нагоди моїх священничих свячень, які відбулися 5 липня 1958 року у Загребі, Югославія.

Якщо хотів би я списати, бодай частину мого священничого діяння досі, то було б що писати. Тільки до Америки я їхав – летів тепер вже тридцятий раз. Працював і давав св. місії в Югославії, Америці, Канаді, а минулого року на Україні, в великий Піст давав св. місії в Івано-франківській кафедрі. Будував церкви – храми Божі, а також будував живу Церкву Христову в душах і серцях людей. Найбільше вложив я своєї священничої діяльності в Парафії Царя Христа у Вуковарі, Югославія, яку в минулому році знищено, а мене, з іншими, депортовано, але Ви

мене прийняли, за що я Вам дуже вдячний.

Рівно ж годиться мені подякувати Вам, Преосвящений Владико, що Ви мали до мене розуміння, та звільнили мене з парафії Св. Богоявлення і призначили мене на сотрудника в парафії Св. свмч. Йосафата в Рочестері.

Старатись буду зробити що можу для слави Божої, для добра наших людей, для добра нашої Української Католицької Церкви, та для самопосвяти, на що я, тому 34 роки, посвятився.

Звольте прийняти мої найщиріші поздоровлення в Господі, та вислови глибокої пошани для Вас.

Вдячний і відданий,

о. м. Дмитро Стефанюк

(Фот. М. Ляхович)

Катедральна церква Непорочного зачаття Пресвятої Богородиці у Філадельфії (Освітній центр митрополита Андрія Шептицького)

*Katedralna crkva Bezgrešnog začeća Presvete Bogorodice u Filadelfiji
(Prosvjetni centar mitropolita Andrija Šeptickog)*

Наступний лист до отця надійшов від Митрополита Стефана Сулика. Лист написано 1 вересня 1992 року. В ньому отця повідомляється, що 26 і 27 вересня у Катедральному соборі у Філадельфії, відбудуться святкування з приводу 100-річчя священних свячень Митрополита Андрея Шептицького. Отця запрошується, щоб, разом із своїми вірними, брав участь у цих святкуваннях.

Наступний лист написаний кир Василем 15 червня 1993 року. Цим листом отця звільняється з парафії Св. Йосафата і призначається сотрудником в парафії Св. Михаїла в місті Гартфорд, Конектікат. З цієї позиції отець був звільнений декретом з 19 січня 1994 року, в якому владико Лостин бажає отцю всіх успіхів у його праці для Єпархії Філадельфії.

У листі від 1 лютого 1994 року, отець Дмитро пише до митрополита, і просить його прийняти його на душпастирську працю до Філадельфійської Митрополії. У відповідь прийшов декрет від митрополита Сулика, в якому призначено о. Дмитра сотрудником кафедральної парафії Непорочно Зачатої Пресвятої Богородиці в Філадельфії. Призначення стало діючим 1 лютого 1994 року.

25 жовтня 1995 року до отця Дмитра надходить лист від Митрополита, в якому задовольняється прохання отця відійти на емеритуру. Ці рішення стало діючим 1 листопада 1995 року.

Але, це не кінець служіння о. Дмитра у Америці. Бо у листі від 29 грудня 1998 року отця Дмитра знову назначається сотрудником у парафії св. Миколая у Філадельфії. Згадується, що декрет вступає в силу 15 січня, і що зарплата о. Дмитра буде 850 дол. Між 1995 та 1998 роками отець Дмитро побував у Вуковарі. Там автор цих рядків і зустрів отця у березні 1998 року.

У листі від 15 лютого 1999 року отцю дозволяється залишити парафію від 14 до 27 березня 1999 року. У цей час він знову подорожував до Вуковару. Про це свідчить наступний документ, а радше посвідчення, що отець є священником і що везе до Вуковару вживані церковні речі. Які саме – не згадується.

У листі до Митрополії з 16 листопада 1999 року, отець Дмитро повідомляє, що буде відсутній з парафії від 19 до 30 листопада 1999 року. Як причину отець наводить збірку коштів

на церкву у Вуковарі, яка відбудеться в кафедрі Св. Миколая у Чікаго, та в парафії Св. Володимира також в Чікаго.

Наступний лист на жаль не датовано. В ньому о. Дмитро просить владику Василя Лостина дати йому дозвіл поїхати до його єпархії і зробити збірку на пошкоджену церкву у Вуковарі. Отець згадує, що у залученні додає опис цієї трагедії в українській та в англійській мовах. Однак, того залучення бракує.

(Фот. М. Ляхович)

Український цвинтар Our Lady of Sorrows, у місті Лангхорн, Пенсільванія, та пам'ятний камінь на гробі о. Д. Стефанюка

І це є останній документ, який відноситься діяльності о. Дмитра у Америці. Це повідомлення про його похорон. Документ датований 27 липня 2003 року. В ньому повідомляється, що тіло отця буде виставлене у Катедральній церкві Непорочного Зачаття у Філадельфії, що парастас відслужиться в неділю 27 липня а похорон в понеділок 28 липня. Похорон служили Владики Стефан Сорока та Володимир Паска разом з численними священиками. Поховано отця на цвинтарі Our Lady of Sorrows, що у місті Лангхорн, Пенсільванія.

Автор цих рядків разом з дружиною віднайшли цвинтар, на якому поховано о. Дмитра Стефанюка. Це є величезний цвинтар

закуплений українцями. Цвинтар ще не заповнений, майже порожній. Біля великого хреста, який височіє посередині, передбачено ховати владик та священників. Там були лише три могили: владика Володимира Паски, ще одного священника та могила о. Дмитра. Самітньо ці могили виглядали. Стало жаль на душі, що цей священник, який так багато зробив для української громади у колишній Югославії, а особливо у Вуковарі, спочиває так далеко від своєї церкви, від своїх людей. Я відслужив Панахиду на могилі отця і приобіцяв, що українці Вуковару і цілого регіону будуть знати де його могила.

Таким чином скінчилася земна подорож цього відданого священника. Нікого з його вірних у Вуковарі не було на його похороні, щоб висловити подяку за його невтомну працю. Він вбудував себе в вуковарську парафію. Його життя і діяльність в Америці були спрямовані лише на одне: допомога своїм вірним у Вуковарі на відбудову своєї церкви. За це отцеві Дмитру Стефанюку належить щира подяка його вірних і їх нащадків.

(Фот. М. Ляхович)

Іконостас церкви Непор. зачаття Пресвятої Богородиці у Філадельфії
Ikonostas katedralne crkve Bezgrešnog začeca Presvete Bogorodice u Filadelfiji

POSljednji BORAVAK U AMERICI I SMRT
MSGR. DMITRA STEFANJUKA

Kada je msgr. Stefanjuk posljednji put otputovao u Sjedinjene Američke Države, nisam uspio naći točan podatak, no po neizravnim pokazateljima, poput izdavanja potvrde Ordinarijata Križevačke biskupije (ožujak 2001.), a potom Dekreta o razrješenju dužnosti paroha (kolovoz 2001.), može se zaključiti da je to moglo biti potkraj 2001. godine.

U post-skriptumu pisma kir Slavomiru (11. 04. 2002.), o. Dmitro ga obavještuje da mu je konstatiran karcinom kestenjače te mora na terapije. Na to su se nadovezale i druge nedaće, o čemu govori u pismu kir Slavomiru (10. 08. 2002.) – za njegovu misiju prikupljanja milodara za banjalučku crkvu smanjeno je razumijevanje, smještaj mu je privremen, a status neriješen te na osnovi 14-godišnjeg svećeničkog službovanja u Americi kani ishoditi tamošnju mirovinu. Nadao se da bi s tim sredstvima mogao skromno preživljavati. No, uskoro se njegovo zdravstveno stanje pogoršalo te je 24. 06. 2003. podvrgnut operativnom zahvatu, nakon kojeg se nije oporavio. Ispovjeden i pričešćen, preminuo je 22. 07. 2003. godine u bolnici Hahnemann Univesity Hospital u Filadelfiji. Pogreb je obavljen 28. 07. 2003. na ukrajinskom groblju Our Lady of Sorrows, u mjestu Langhorn u Pensilvaniji.

U Vjesniku Križevačke Eparhije, Zagreb, 14. X. 2003., god. LXXXIX – Broj 3, str 33, objavljen je nekrolog:

NEKROLOG – NAŠI POKOJNICI

Msgr. Dmitro Stefanjuk

Msgr. Dmitro Stefanjuk, sin Ilije i Ane, rođene Terljuk, rođen 6. novembra 1920. godine u selu Prosjek, parohija Devetina, Bosna. Osnovnu školu pohađao je u Hrvacanima. U sjemenište krenuo je u zrelim godinama. Sjemenišnu gimnaziju sa maturom je završio u Rijeci, a bogoslovske studije u Rijeci i Zagrebu. Za svećenika je rukopoložen 5. jula 1958. godine od nadbiskupa kir Gabrijela Bukatka u Zagrebu. Prvo mjesto gdje je službovao kao neojerej bila je

parohija Lišnja, Bosna. Od 11. jula 1959. godine imenovan je za privremenog upravitelja u Parohiji Kozarac, gdje je ostao do 4. aprila 1960. godine do 17. marta 1962. godine bio je kapelan u parohiji Prnjavor. Iz Prnjavora je premješten 17. marta 1962. za upravitelja novoosnovane parohije u Vukovaru. U Vukovaru je u početku služio liturgiju u kapeli kraj Elcovog dvorca, a kupljenu napuštenu reformatorsku crkvu je adaptirao za potrebe vukovarske parohije. U proljeće 1965. godine zbog izlivanja Dunava, skoro gotova crkva je tada teško oštećena. Iste godine kupljena je obiteljska kuća u Masarykovoju ulici i tako je sagrađena nova crkva, modernog stila. Sa dozvolom nadbiskupa Bukatka, msgr. Stefanjuk je otišao 5. oktobra 1968 godinu u Kanadu i Ameriku na privremeni dušobrižni rad u Winnipešku metropoliju gdje je skupljao novac za novu crkvu, koja je tada bila osposobljena za bogoslužje: kriptu i ostale prostorije u suterenu, dvorana za vjeronauk, sakristija i župna kancelarija. Kad se vratio iz Amerike 1972. godine preuzeo je upravu parohije i ostao upraviteljem parohije sve do 1. septembra 2001. godine, kada je umirovljen, tj. razriješen uprave parohije Vukovar.

Nova crkva je u ratu teško oštećena, a msgr. Stefanjuk je ostao u Vukovaru sve dok nije odveden u zatvor u Sr. Mitrovici, a kad je pušten na slobodu otišao je u Ameriku i tamo se uključio u dušobrižni rad u Stempfordu, a poslije u Filadelfijsku metropoliju. Kroz čitavo vrijeme dušobrižnog rada u Americi od 1991. god. do 2001. god. je skupljao novac za obnovu vukovarske crkve, a kada je 1. IX. 2001. godine razriješen službe upravitelja parohije u Vukovaru. Kroz zadnje dvije godine prikupljao je novac za izgradnju nove crkve u Banja Luci, gdje su postavljeni temelji za novu crkvu i prikupio je poprilično novca za Banja Luku.

Msgr. Dmitro je bio imenovan vukovarskim dekanom 15. IV. 1972., a 15 oktobra 1978. godine srijemskim dekanom, a na vlastitu molbu razriješen je 20. septembra 1987. godine službe dekana. Na mosinjora je imenovan 9. septembra 1985. godine.

Msgr. Dmitro Stefanjuk je umro u bolnici u Filadelfiji 23. jula 2003. godine, a pokopan je u Filadelfiji 28. jula 2003. godine na grkokatoličkom ukrajinskom groblju.

Za msgr. Stefanjuka možemo slobodno reći da je čitav svoj svećenički život od 45 godina gradio duhovnu crkvu, ali isto tako i objekte. Bio je nesebičan, darežljiv i požrtvovan. Iza njega su ostala vidljiva djela u Križevačkoj eparhiji, koja će koristiti i buduća pokoljenja.

Vo blaženom uspeniji vječni pokoj podaj Gospodi rabu tvojemu jereju Dimitriju i sotvori jemu vječnuju pamjat!

METROPOLITAN ARCHDIOCESE OF PHILADELPHIA
Ukrainian Catholic

827 North Franklin Street
Philadelphia, Pennsylvania 19123-2097
Phone 215-829-0580 Fax 215-627-0377

10го серпня 2003

Слава Господу Христу!

Шановна Родино Стефанюк!

Винюся сумного вісника, що о. Моне.
Дмитро Стефанюк унавіс у Вечірні 22 липня, 2003
у лікарні тут у Філадельфії. Опека перебув операцію
на раку кишки 24го червня, та від того часу
піддавав на здоров'я.

Наш Митрополит Євфим Сераво відвідував
Опеку, та удівив св. Таїн. Смерть прийшло тихо
та спокійно, що о. Дмитро не відчував болів в
тих останніх місяцях.

Похорон відбувся у Катедрі Небесного
Золотого, та разом Митрополитом правили що
один єпископ та 14 священників, велике число вірних
і тихгідно поминали Нашого дорогого Опеку Дмитра.
Опеку поховав у Катедри ім. Іоанна Крестителя, в
святоїм місці.

Єдиною в Нашим молитвах за його душу
і за спокій його душі з Богом за його працююче
та відоме священство.

З пошаною,
Владика Володимир Паска

*Pismo vladike Volodymyra Paske kojim o smrti
msgr. Dmitra Stefanjuka obavještava njegovu rodbinu.*

*Лист владика Володимира Паски котрим про смерть мсгр.
Дмитра Стефанюка повідомляє його родину.*

*Похорон служили Владике Володимир Паска та Стефан Сорока
разом з численними священиками*

*Pogrebni obred su služile vladike Volodymyr Paska i Stefan Soroka
zajedno s brojnim svećenicima*

Prijevod pisma vladike Volodymyra Paske, od 01. 08. 2003.:

Slava Isusu Hristu!

Poštovanoj rodbini Stefanjuk.

Javljam se sa tužnom vijesti da je o. Monsinjur Dmitro Stefanjuk preminuo 22. 07. 2003. godine u bolnici u Filadelfiji. Otac je imao operaciju raka crijeva 24. 06. 2003. i od tada je bio dosta slabog zdravlja.

Naš Mitropolit Stefan Soroka ga je posjetio, ispovujedio i pričestio. Smrt je došla tiho i nečujno, a otac Dmitro nije osjećao jake bolove u tim zadnjim trenucima.

Pogreb je bio u katedrali Bezgrešnog začeća. Pogreb su služili Metropolit, Episkop i još 14 svećenika, bio je prisutan velik broj vjernika i dostojanstveno su se oprostili od našeg dragog oca Dmitra. Otac je sahranjen na katedralnom groblju na mjestu gdje se nalaze i ostali svećenici.

Sjedinjujemo se u našim molitvama za blaženu i zasluženu vječnost s Bogom imajući na umu njegovo požrtvovno i odano svećeničko zvanje.

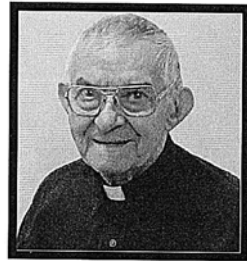
*S poštovanjem
Vladika Vladimir Paska*

Благодаримо Тебе, Господи Боже наш,
бо тільки Твоє є жити безсмертно, і
Твоя слава неосяжна, і чоловіколюб'є
невимовне, і царство непереємне, і
лицемір'я нема у Тебе. Всім бо людям
поставив Ти границю життя, коли
життя скінчиться. Тому просимо Тебе,
раба Твого і усопшого служителя, ієрея
Дмитра, в надії воскресення життя
вічного спочилого, на лоні Авраама,
Ісаака і Якова упокой. Як на землі Ти
поставив був його служителем у
церкві, так і покажи, Господи, в
небеснім Твоїм жертovníку. А що
серед людей прикрасив його
достоїнством духовних, то прийми
його неосудним в ангельську славу. Ти
сам прославив його життя на землі, то
і сам ізход життя його у вході святих
Твоїх праведних учини; дух його
причисли до тих усіх, що від віку Тобі
благоугодили.

Нехай з Богом спочиває!
Вічна йому пам'ять!

*Molitva na poledini te portret-
fotografija s osobnim podat-
cima msgr. Dmitra Stefanjuka
na prednjoj strani osmrtnе sli-
čice*

**ОТЕЦЬ ШАМБЕЛЯН
ДМИТРО СТЕФАНЮК**

Народився: 6 листопада 1920, Принвор,
Боснія-Герцеговіна, Хорватія

Ієрейське свячення: 5 липня 1958, Загреб,
Югославія

Помер: 23 липня 2003, Філадельфія,
Пенсильванія

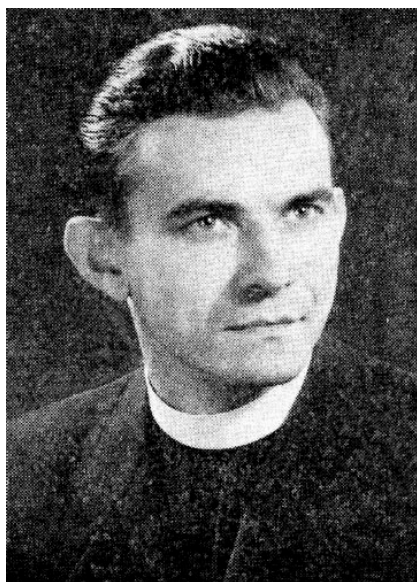
Похован: 28 липня 2003, Лангпорт, Пенсильванія

*Msgr. Dmtar Stefa-
njuka na odru u ka-
tedralnoj crkvi Bez-
grešnog Začeca Pre-
svete Bogorodice u
Filadelfiji*

SJEĆANJA BLIŽNJIH

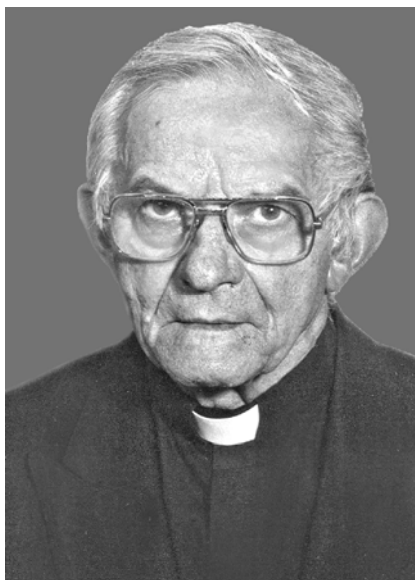
СПОГАДИ БЛИЖНІХ

(Iz Kršćanskog kalendara za 1980.)

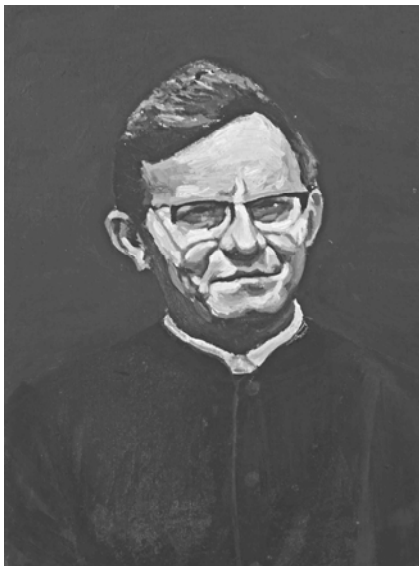
*o. DMITAR Stefanjuk
u zrelijim godinama*

*о. Дмитро Стефанюк
в дозрілих роках*

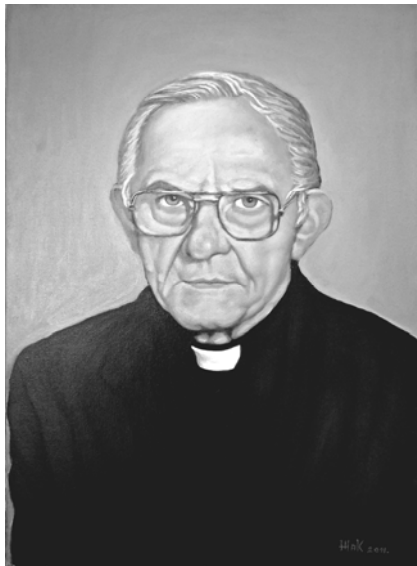
*Msgr. DMITAR Stefanjuk
u poznim godinama*

*Мсгр. Дмитро Стефанюк
у похилому віці*

Portret o. Dmitra Stefanjuka
Mitko Tošev 1996.
ulje na platnu 70x50
(Po fotografiji o. Joakma Dudaša, s jedne od
svećeničkih rekolekcija u Križevcima 1970-ih)

Портрет о. Дмитра Стефанюка
Мітко Тошев 1996 р.
олія на полотні 70х50
(По взірцю фотографії о. Йоакіма Дудаша,
підчас одної з ре колекцій в Крижевцях 1970-их)

Portret msgr. Dmitra Stefanjuka
Borislav Žak 2011.
ulje na platnu 70x50,
(Na osnovi kolor-fotografije)

Портрет мсгр. Дмитра Стефанюка
Борислав Жак 2011 р.
олія на полотні 70х50
(По взірцю кольорової фотографії)

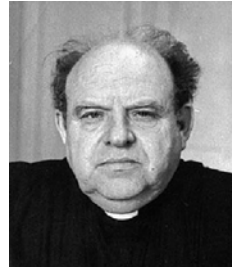
o. Mihajlo Jozafat Hardi, Metlika, Slovenija

**SJEĆANJE NA O. DMITRA STEFANJUKA,
PAROHA U VUKOVARU**

Kad sam 20.10.1974. godine u Kucuri rukopoložen za svećenika, prvi dekret iste godine sam dobio za Vinkovce i duhovnog pomoćnika ocu Mitru u Vukovaru. Kao stariji svećenik morao je imati puno strpljivosti sa mladom idealizirajućom glavom. Ali puno je važnija uloga o. Mitra bila da mi pokaže primjerom kakav svećenik trebam biti, pun zanosa u pastoralnom i građevinskom poslu. Osobu svećenika-duhovnika tako je svijetlo živio, da sam ga duboko poštovao. U Gajevoj 21 kupio je plac, gdje je bila kalvinska crkva, ali se poslije velike poplave sedamdesetih godina urušila, te je na tom mjestu sagradio malu kućicu. Tu smo, panjimatka Melanija i ja stanovali i tu su nam se rodile dvije kćeri: Mihaila i Helena. S obzirom da je sastav parohijana u Vukovaru bio pola Rusini i pola Ukrajinci, o. Mitar je iz pravednosti, a doživio sam ga i u odnosima među nama pravednim, uredio da se na nedeljnim sv. Liturgijama izmjenjivalo sa čitanjima te ako je jedne nedjelje Apostol bio na staroslavenskom, a Evanđelje na ukrajinskom, druge nedjelje je bilo obratno. Tako je bilo i sa propovjedi na rusinskom i ukrajinskom. U građevinskim poslovima je puno ideja donosio iz Amerike, gdje je molio i skupljao novac za gradnju crkve. U toj revnosti nije dozvoljavao da mu se netko miješa u posao. Sav je izgarao u molitvi, pastoralnom i građevinskom radu. Kako se moglo vidjeti, nije mu manjkalo ni energije ni zanosa.

о. др. Роман Мизь, Новий Сад, Воєводина

МОЇ СПОГАДИ НА о. ДМИТРА СТЕФАНЮКА

З майбутнім о. Дмитром Стефанюком я познайомився коли він поступив до гімназії. А його гімназійне навчання проходило у Рієці, куди їхав через Загреб і в нашій семінарії переночував. У Загребі ми і познайомились.

Отець Дмитро Стефанюк був так зване спізніле священиче покликання. До гімназії він поступив вже в дорослому віці. Це було причиною, що наші життєві шляхи не сходилися. Він був 12 років старший від мене, а по шкільному навчанні був молодший. На теології ми були один час разом, але різниця між нами була два до три роки. Між тим, на священиків ми висвятилися в одному році - 1958-у. Він навіть майже пів року скоріше від мене. Це сталося з причини що він дуже просив владика Гавриїла Букатка щоби його висвятили перед закінченням студій, бо мовляв, він старший і мало йому лишилося жити, а до того трьох наших священиків у Боснії були арештовані і покарані кількалітнім ув'язненням. І так його 5. липня 1958. року у Загребі висвячене на священика.

Наші життєві шляхи знову розійшлися., Він став душпастирем у Боснії, а я у Славонії, у Липовлянах. Все таки ми спілкували. В часі мого побуту у Липовлянах, у березні тобто у Великому пості 1962. року, я влаштував місії і запросив трьох проповідників - о. Методія Біляка ЧСВВ, о. Жівка Кустіча і о. Дмитра Стефанюка. Розуміється, всі три вони прибули і місії відбулися.

Пізніше о. Д. Стефанюк був переміщений до Вуковару у Славонії, щоби там організував нашу парафію, а я до Нового Саду, до Бачки. і знову ми були віддалені один від одного, в

інших деканатах, і наше спілкування було обмежене. Але час до часу ми стрічалися і відвідували себе взаємно. Він два рази мене покликавав до Вуковару посвятити частини нової збудованої церкви, а я його запросив проповідувати на новосадському празнику, свято св. апостолів Петра і Павла, 1979. року. Ми приїздили один до другого на празники, а стрічалися і в інших парафіях на празниках.

о. Дмитро Стефанюк був дуже побожна людина і надзвичайно ревний і працьовитий священик, який совісно виконував свої священичі і душпастирські обов'язки. В цьому він був взірцевий.

о. Petar Tašev, misionar sv. Vinka Paulskog, Beograd, Srbija

(Iz telefonskog razgovora zapisao A. Pavlešin)

Pater Petar Tašev je o. Dmitra Stefanjuka upoznao 1951. godine u Grkokatoličkom sjemeništu na Griču u Zagrebu, a potom su zajedno pohađali Internacionalnu klasičnu gimnaziju u Rijeci. Tamo su bili smješteni u sjemeništu, a zato što je sa svojih 30 godina bio puno stariji od ostalih, o. Dmitar je imao zasebnu sobicu. Odlikovao se pravednošću, poštenjem, iskrenošću i plemenitošću, te ga je upola mlađi o. Tašev nazvao „bato“, od „batko“ – makedonski naziv od milja za starijeg brata, a to su prihvatili i svi ostali. Druželjubiv i komunikativan, znao je i lijepo zapjevati uz tamburicu, te je svima bio omiljen. Uz to, bio je i vrlo uslužan. Kao izučeni stolar, opravljao je u seminariji sve što je trebalo, a kao spretan brijač, brijač i šišao sve sjemeništare.

Kako je i priličilo, u svojoj marljivosti o. Dmitar je najveću pozornost posvećivao učenju, te je četverogodišnju gimnaziju završio u dvije godine, polažući dva razreda u jednoj školskoj godini.

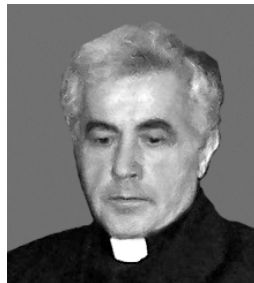
S obzirom da se kao sjemeništarač pater Tašev nije smio vraćati u Makedoniju, a da ne bi samovao u sjemeništu, o. Dmitar ga je 1954. godine pozvao na ferije k sebi doma. Tu se pater osjećao kao među svojim. Upoznao je Dabrak, Potočane i Devetinu, a bili su i u Prnjavoru.

Nakon gimnazije su se rastali, a ponovni susret je bio tek 1989. godine na rekolekcijama u Osijeku. Tada ga je o. Dmitar pozvao na

osmodnevnu misiju duhovne obnove u svoju vukovarsku parohiju. Tada je imao prigodu vidjeti velebnu novu crkvu, a nije mu promaklo primijetiti i izravno djelo vrijednih stolarskih ruku o. Dmitra.

Pater Petar je mnoštvo plemenitih dojmova o o. Dmitru kratko sažeo riječima: Bio je čovjek predan radu, redu, vjeri i molitvi.

*З книги «Мої зустрічі з отцем
Дмитром Стефанюком» -
цитат за вибором редактора*

o. Ivan Barščevski, Sibinj / Slavonski Brod

КОЗАРЕЦЬКИЙ ХРЕСТ В НАШІЙ ЦЕРКВІ В БРОДІ

На закінчення ще пару слів: про о.Стефанюка та козарецький хрест, колишній козарецький празник та козарчанця - автора цих спогадів.

Роки переходили, час минав. О.Стефанюк працював, подорожував, проповідував і місійні науки виголошував. Ми вже будували і збудували нову власну церкву в Славонському Броді. Почали в ній відправляти і празники справляти. Так одного разу загостив до нас о.Стефанюк. Витаючи, він жартома сказав: „Я не в порожні, я вам дарунок привіз⁷¹“. Витягає з течки щось замотане, відмотує і дає мені в руки срібний хрест і зараз розкажує історію того хреста: „Коли я вже з Вуковару раз вступив до о.Юристого в Козарці, він подарував мені цей хрест. Я ним дуже втішився, і він у нас стояв на престолі. Тепер коли ми придбали цілий набір: свічники і хрести на вівтар і тетрапод, ми його даруємо вам, бо він вам потрібніший!“

Той хрест і по нинішній день стоїть у нас у Славонському Броді у нашій церкві Воздвиження Чесного Хреста, на тетраподі. Усе, коли входжу до церкви, коли йду цілувати образ на тетраподі, зустрічаюся поглядом з тим хрестом. Він мені такий рідний, близький, свій. Так сказати: у тіні того хреста мене

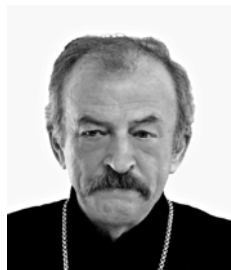
хрестили в козарецькій церкві, той хрест мене ціле дитинство зустрічав, коли я ходив до церкви на відправи, той самий хрест тепер прийшов до мене, щоб бути зі мною, щоб мене хоронити і підтримувати, давати сили, відваги і охоти: жити й працювати на славу Божу, добро й спасіння безсмертних людських душ, та щоб він був мені справжній дороговказ на цій дорозі до Неба.

.....
Підтримуваний парафіянами у Церковних Властей, щоб змінити титул Козарецької парафії та назвати її парафією Пресвятої Євхаристії. Так від п'ятдесятих років минулого століття в Козарці празник на свято Пресвятої Євхаристії. Стара церква завалена ще за отця Легенького і так неначе стратився блиск і значення Хреста Господнього.

.....
Я щасливий, що причинився до почитання Хреста Господнього тут у Броді, бо це був празник мого дитинства, а о. Стефанюкові залишаюся вдячним на всі віки віків що переніс і подарував нам прекрасний, срібний хрест з Козарця. Боже Провидіння надихнуло його, щоб вчасно спрятати, забрати, цей хрест з Вуковару, бо коли б там був залишився до війни, пропав би так, як що пропало багато всього вартісного й історичного у Вуковарі.

o. Petar Rebčen, Zagreb

Monsinjur DMITRO STEFANJUK

Gospod Bog nam u svojoj dobroti i ljubavi daje priliku susresti i upoznati ljude koji nas svojim ponašanjem, riječima i djelima mogu potaknuti da ih i mi u našem svakodnevnom životu nasljedujemo te da zajedno s njima slavimo Gospoda u njegovom Kraljevstvu.

Jedna od takvih osoba bio je o. Dmitro Stefanjuk sa kojim sam se upoznao u Vukovaru, sada već daleke 1977. godine. Čovjek jednostavan, obučen u tamnije odijelo, radosna lica i veselih očiju, snažne ruke. Odmah se vidi da je radio teške fizičke poslove. Ali ruke bijahu čiste i uredne.

Pričao mi je što još treba uraditi na crkvi i u crkvi koju je počeo graditi. Pitao sam ga gdje će naći financijska sredstva, a on jednostavno odgovara da će se Gospod za to pobrinuti, jer ni njegovi vjernici nisu obilovali novcem kako bi značajnijim sumama pomogli izgradnju Božjeg hrama. Primijetio sam da nema "normalnog" župnog dvora, a on reče da ima nekoliko sobičaka u sklopu crkve. To govori da mu je bilo važnije sagrađiti dom Gospodnji, a drugo će već nekad doći na red.

Za svoje vjernike se zdušno brinuo i prema njima se je pravednički odnosio da ne budu u ničemu prikraćeni. Propovijedao je na ukrajinskom i na rusinskom jeziku, pa je tako uredio i crkveno pjevanje - kako bi svi bili zadovoljni i da svi imaju ono što je njihovo. U tome su mu mnogo pomagale sestre Vasiljanke.

Skrbeći za svoju započetu gradnju crkve, jako je često putovao po svijetu, a poglavito u Sjedinjene Američke Države i Kanadu, te tamo služio bogoslužja, propovijedao, govorio i prikupljao potrebne novce. Bio je to uspješan rad, a gradnja i uređivanje crkve je

napredovala.

Nažalost, došle su teške godine rata. Vukovar je bio opkoljen sa svih strana. Veliki dio grada je uništen, a i crkva o. Dmitra.

Vukovar pada, a o. Dmitra zajedno sa drugim ljudima odvođe u zarobljeništvo. Kako mu je kroz sve to vrijeme bilo, o tome nije nikada ništa govorio niti se je žalio. Svoj križ je nosio do kraja.

Nakon nekog vremena biva oslobođen te poslije opet odlazi u Ameriku ponovno prikupljati novce za obnovu svoje crkve-ljepotice koja je nakon oslobođenja Vukovara zaista žalosno izgledala. Ali o. Dmitar je još zdušniji i intenzivniji radio na obnovi.

Svaki čovjek ima granice svojih fizičkih moći. Došlo je vrijeme službenog umirovljenja. Daljnje radove na obnovi crkve, oko liša i u međuvremenu nabavljenog župnog dvora, preuzimaju drugi svećenici. Sve je zasjalo u novom svjetlu i Boga se slavi u obnovljenom i uređenom hramu, čemu je u velikoj mjeri doprinio i neumorni o. Dmitar. On je svoj zemaljski život završio u SAD, daleko od rodbine i ovdašnjih prijatelja.

Čvrsto vjerujem da je dobri Gospod nagradio svoga vjernog slugu, a od nas neka mu bude "vičnaja pamjat".

Kazivanje Mihajla Pankovića iz Piškorevaca

(Iz telefonskog razgovora zapisao A. Pavlešin)

Mihajlo Panković je u vukovarskoj grkokatoličkoj župi Krista Kralja bio pojac (kantor) oko dvadeset godina, a počeo je još uz vremešnog kantora Mihajla Stracenskog. U početku je u crkvenom pjevanju bio veliki problem u tome što su župljani došli iz drugih župa s drukčijim napjevima. Uz domicilne Vukovarce, bilo je doseljenika iz Petrovaca, Mikluševaca, Berkasova, Šida, a kasnije i Ukrajinaca iz Bosne. Gospodin Stracenski pak, bio je iz Bikić Dola te mu je odgovarao napjev iz Kucure i Berkasova. Paroh o. Dmitar uspio je ovu mješavinu ipak uskladiti u formi između užgorodskog i galicijskog napjeva, tako da je to postao specifični vukovarski napjev.

Odluka kojom je vladika Gabrijel Bukatko odredio oca Dmitra za vukovarskog paroha, u svemu se pokazala kao puni pogodak. Bio je vrlo pravedan u nastojanju da se nikoga ne ošteti u njegovim vjerskim potrebama, što u ovakvoj specifičnoj sredini nije bilo jednostavno. Do osamdesete godine bogoslužja su bila na staroslaven-skom, a onda su se počela prakticirati na materinjem jeziku, što je u ovakvoj mješovitoj župi moglo donijeti nove probleme u odnosima. No, taktičnošću o. Dmitra, problemi su preduhitreni. S obzirom da je uz hrvatski govorio i ukrajinski i rusinski, to je koristio i u bogoslužjima. Nedjeljne liturgije do „Vjeruju“ služio je na staroslaven-skom, a u nastavku na ukrajinskom jeziku – naredni put obrnuto. Propovijedi je držao na ukrajinskom i rusinskom, a također i na hrvatskom, zbog 12 hrvatskih obitelji Žumberčana, a i zbog onih Ukrajinaca i Rusina koji nisu znali svoj materinji jezik. Upravo zato, njegove liturgije trajale su skoro dva sata, ali svima je bilo pravedno ovo međusobno uvažavanje. Slično, evanđelja su na Božić čitana na staroslaven-skom, ukrajinskom i rusinskom, a za Uskrs su bile dvije liturgije s posvećivanjem jestvina. Naime, Ukrajinci su iz Bosne donijeli su običaj da se to obavlja na jutrenje, a Rusini su to obavljali na prijepodnevnj liturgiji. U drugim prigodama, npr. krštenja, vjenčanja ili pogreba, jezik služenja odabirao bi prema praktičnim okolnostima te su svi župljani bili zadovoljni.

Izuzetnu skrb je iskazivao i kroz vjeronauk za djecu. Njihov broj je varirao od godine do godine, ali na vjeronauku ih je obično bilo dvadesetero do pedesetero. Zbog nacionalne mješovitosti polaznika,

vjeronauk je držao na hrvatskom, ali pri odgovaranju na pitanja polaznici su slobodno odabirali jezik. Interes je bio takav da su dolazila i djeca i iz udaljenijih dijelova župe. To je bilo stoga što je o. Dmitar redovito obilazio sve dijelove koji su pripadali župi. Čak je odlazio i u Boćane, svojim čamcem sam preveslavši Dunav, a kuriozitet je bio kada je jednom do tamo pješice prešao zaleđeni Dunav.

Krajnje požrtvovan je bio i u graditeljstvu. Nakon prvotnog korištenja crkvice sv. Roka uz dvorac grofa Eltza, koja je tristotinjak metara udaljena od kuće u čijoj je dvorišnoj zgradi sa svojom majkom stanovao o. Dmitar, a u kućnoj kapeli imao bogoslužja radnim danom, dograđena je oronula kalvinistička crkva na brežuljku kod Dunava. Ova crkva se zbog poplave urušila, te se prišlo gradnji nove crkve na drugom mjestu. Svi građevinski radovi na jednoj i drugoj crkvi bili su u velikoj mjeri obavljani dragovoljnim akcijama župljana. U njima je o. Dmitar predvodio i tako što se u radnoj odjeći izravno uključivao u poslove – miješao je malter, nosio cigle, gurao kolica, savijao armaturu i td. Među župljanima se našlo i vičnih majstora za sve graditeljske poslove, ali za stručno vođenje poslova angažiran je visokokvalificirani registrirani zidar, a sve se obavljalo u dogovoru s crkvenim odborom, odnosno župljanima. Uz to, o. Dmitar se uvijek savjetovao i s općinskim nadzornim organima, a da bi sve bilo besprijekorno uvijek je nabavljao prvoklasni građevinski materijal.

Iako su župljani bili već iscrpljeni dogradnjom prve crkve, a dodatno opterećeni opsežnim projektom gradnje nove crkve, o. Dmitar je našao načina da im kroz vjeru i pouzdanje održi duh zajedništva i upornosti, tako da je odaziv na akcije bio dobar. Pritom je o. Dmitar pazio i na pojedinačnu opterećenost. Poznajući stanje u svakoj obitelji, onima siromašnijima, ako su dragovoljno radili više dana, davao je i pokoju zasluženu dnevnicu, što su župljani uglavnom odbijali primiti. Imajući na umu sve okolnosti, za ovakve radne akcije uvijek je osiguravao primjerenu okrepu, a dalo se naslutiti da je to u velikoj mjeri bilo od njegovih vlastitih prihoda.

Danas na ponos župljana i svih plemenitih donatora, u Vukovaru stoji sasvim obnovljena crkva Krista Kralja. U prvom redu ona uvjerljivo govori o njima samima, a onda i o njihovom župniku o. Dmitru Stefanjuku koji ih je s Božjom pomoći okupio u vjeri i zajedništvu, te u njima potaknuo ono najplemenitije.

o. Joakim Dudaš, Osijek

MONSINJOR DMITRO STEFANJUK

Moji roditelji su iz Petrovaca doselili u Vukovar 1962. godine, kao i mnogi drugi Rusini iz okolnih sela - Petrovaca, Mikluševaca i drugih, ali i Ukrajinci iz Bosne, iz ekonomskih razloga. „Borovo“ - najveća tvornica gume i obuće u tom djelu Europe, kao ogromna spužva upijala je radnu snagu dok nije dosegla dvadeset dvije tisuće zaposlenih. Plaće nisu bile takve da bi se moglo lagodno živjeti, ali se moglo sit preživjeti, a u to vrijeme je ljudima i to značilo jako mnogo. Zemlje je na selu bilo premalo da bi obitelj mogla od toga preživjeti, a dokupiti su mogli samo bogati jer je zemlja bila jako skupa. Kao jedini spas bilo je emigrirati u gradove. Tu je bilo moguće pronaći nekakav posao i kakav-takav siguran prihod, a također, u gradu su djeca mogla završiti i srednju školu i „dobiti kruh u ruke“.

I prije nego što smo mi preselili iz Petrovaca u Vukovar, u njemu je bilo puno grkokatolika. Oni su kao vjernici, nemajući svoje crkve, odlazili u crkvu kod fratara, jer nisu htjeli zanemariti svoju vjeru – što bi bilo ravno otpadništvu. Informiran o tome od okolnih grkokatoličkih župnika, križevački vladika dr. Gabriel Bukatko (kasnije beogradski nadbiskup), kao dobar pastir svoga stada, upustio se u avanturu: nema ni crkve ni župnika, a za vjerni narod treba osnovati novu parohiju. Dobiti dozvolu za gradnju nekakve crkve bilo je ravno premiji na državnoj lutriji. Kad sve novine i radio govore da je vjera opijum za narod – hajde dobij dozvolu za gradnju crkve! Doista, to je tada bilo nemoguće, nevjerovatno - kao kad se Petar usudio hodati po vodi. Komunisti su temeljito opljačkali Križevačku eparhiju, pa su i vladike morali preživljavati od milostinje koja je povremeno dolazila iz inozemstva. Nekakva gradnja niti bilo

što slično nije dolazilo u obzir. Ni svećenici nisu imali od čega živjeti osim od milodara siromašnog ali vjernog naroda. Kako onda trezveno promišljati o nekakvom osnivanju parohije i gradnji stana za svećenika, a pogotovo nekakve crkve.

Ipak, uza sve nedaće, životna avantura je počela i grkokatolička parohija je bila osnovana s velikom nadom da je onima koji imaju vjere sve moguće. Ondašnji križevački vladika Gabrijel Bukatko odlučio se na to zahvaljujući samo velikoj vjeri. Od milodara iz inostranstva kupljena je kuća za svećenika, a prvi paroh bez crkve bio je o. Dmitro Stefanjuk. Liturgije su se služile svake nedjelje i blagdane u ustupljenoj rimokatoličkoj kapelici odmah uz dvorac grofa Eltza, koji je onda služio kao vojna muzička škola. Kupljena prizemna kuća za svećenika, danas katnica na samom uglu preko puta srbijanskog konzulata, s dvije sobe i kuhinjom, bila je početak svemu. U nju su se smjestili svećenik i njegova mama, te premda je mnogo toga izgledalo beznadno, za čudo, sve je počelo nekako funkcionirati.

Kad je sve krenulo, narod se počeo radosno skupljati oko svog poletnog mladog župnika Dmitra Stefanjuka. U ljudima je vjera narasla toliko da su svi bili uvjereni da će, unatoč velikom siromaštvu naroda, sve nedaće ipak biti prevladane. O. DMITAR, kao neoženjen i bez obiteljskih obaveza, s velikim žarom i nevjerojatnom upornošću potpuno se posvetio svojoj svećeničkoj službi i svom šarolikom Božjem narodu. Oni koji se u to razumiju s pravom govore da prvi vladika u novoosnovanoj eparhiji ili prvi paroh u novoosnovanoj parohiji, moraju biti ili sveti ili ludi da bi se upustili u tako nešto i sve počeli od potpune nule. Svakojakih problema bilo je na pretek. Osobito je bilo teško ljude iz različitih tradicija (Ukrajinci iz Bosne, Rusini iz okolnih sela, pa čak i Žumberčani iz Berka, svi sa svojim različitim tradicijama i napjevima) nekako uskladiti i sjediniti u jednu harmoničnu zajednicu, jer kad su nedjeljom svaki po svome oduševljeno pjevali liturgiju, onima koji su išli ulicom i to slušali izgledalo je kao da se ovi ovdje svađaju. Međutim, Bog je sa zadovoljstvom sve uslišao. Nekad je o. Dmitro prekinuo na kratko liturgiju i pokušao sve to nekako uskladiti. Mnogo je bolje išlo kad je službu pojca preuzeo učeni kantor (djak) Mihajlo Stracenski, a kasnije za kratko vrijeme i Vlado Papuga (koji je potom odselio u Australiju). Kada su sestre Bazilijanke kupile kuću u ondašnjoj Pionirskoj ulici (koju su kasnije prodale obitelj Takač) te počele

zdušno pomagati kao sakristanke u crkvi, crkvenom pjevanju i katekizaciji djece, sve je krenulo još mnogo bolje.

Diskretno i ljudima neupadljivo o. Dmitro je bio promotor koji je sve požrtvovno pokretao i trudio se da sve funkcionira što bolje. Neki su već onda za njega slikovito govorili kako je u svemu bio uporan toliko da bi pristao i lupati glavom o zid sve dok ili glava ili zid ne prsnu. U svojim nastojanjima nikad nije odustajao ili padao u malodušje. Ponekad su govorili da je u svojoj upornosti pretjerao preko svake mjere, ali s obzirom da tu nitko nema nikakvog recepta za pravu mjeru, uz sva neshvaćanja ipak je na kraju sve ispalo dobro. Kao istinski pastir pomalo šarolikog povjerenog mu stada, bio je kao sveti Pavao - svima sve: Ukrajinac Ukrajcima, Rusin Rusinima i Žumberčan Žumberčanima, iako to svim ljudima nije moglo uvijek biti najbolje. Davno je izrečena i zapisana bolna istina: Pravi pastir za svoje ovce daje i svoj život, a najamnik uvijek bježi spašavajući samo svoju glavu, jer njemu nije stalo do ovaca nego do sebe samog. O. Dmitro je uistinu bio požrtvovni pastir. To i danas mogu potvrditi svi koji se njega sjećaju. Na kraju krajeva svaki čovjek ako to želi može sebe žrtvovati za druge ili pak odmahnuti na sve i otići bez traga u beznade.

Kad je kupljena zapuštena kalvinska crkva na brdu blizu franjevačkog samostana, riješeno je da se ta crkva sruši i napravi ista takva nova, jer je u komunističkom režimu bilo iluzorno nadati se dobivanju građevinske dozvolu za crkvu.

Dobrovoljnim radom vjernika stara crkva je srušena i napravljena ista takva ali nova. Kad je nova već bila pokrivena, Vukovar je zadesila velika poplava Dunava, a zato što su u brdu pod crkvom od davnina bili podrumi, sada su bili naplavljeni vodom, zemlja se ras- kvasila i cijelo se brdo počelo ulijegati u podrum te se nova crkva počela urušavati. Premda duboko utučen ovom neslućenom katastrofom, o. DMITAR nije očajavao nego je neshvatljivim žarom i upornošću počeo sve ispočetka.

Pošto smo imali crkvu koja se urušila, vlast je morala dati građevinsku dozvolu na drugom mjestu, a pošto iz ideoloških razloga (vjera je opijum za narod) nisu htjeli dati dozvolu za gradnju na drugom vidljivom i prometom mjestu, kupljena je zaklonjena lokacija, odmah do srpskog groblja, i tu je počela gradnja sadašnje crkve. Opet sve od početka. Dragovoljci su podrumske prostorije iskopali

ručno, a zemlju izvozili van na drvenim konjskim zapregama. Takvim zapregama vjernici su sami besplatno dovozili i cigle iz ciglane. Čak je bilo i ljudi iz Petrovaca, koji su dolazili pomoći sa svojim konjima i kolima. I opet je pokretač i predvodnik svega bio o. Dmi-tar, a vjerni narod je složno išao za njim.

Kad je „Glas Koncila“ pisao u tome, materijalna pomoć je pčela pristizati i iz drugih rimokatoličkih i grkokatoličkih župa, jer su onda „Tito i partija“ na sve moguće načine onemogućivali bilo kakvu inozemnu pomoć Crkvi, koju su poslije „oslobođenja“ kao „narodnog neprijatelja“ temeljito opljačkali. Ipak, Božjom milošću i „tajnim kanalima“ pomoć za gradnju crkve koju je sam sebi gradio napola izgladnjeli narod i njegovi svećenici, skromno je pristizala i iz inozemstva.

Čak i poznata hrvatska kiparica Mila Vod koja je radila posmrtnu masku blaženog kardinala Stepinca, a koja i danas stoji na njegovom grobu u zagrebačkoj katedrali, poklonila je jedan reljef Svete Ane s Bogorodicom, koji sam ja, onda sjemeništarač, iako teškog, u rukama vlakom teglio za Vukovar. Monsinjur Dmitro je išao i po župama u Sloveniji, kasnije u nekoliko navrata i po Americi i Kanadi te prosio milodare za gradnju. On mi je kao sjemeništarcu onda ispričao sljedeće: „Neki sveučilišni profesor i doktor znanosti prosio je milostinju na ulici u velegradu, a kad ga je njegov kolega profesor vidio da on prosi kao prosjak na ulici, pljunuo je na njega i rekao: *Zar tebe nije sram prositi?* Taj profesor prosjak mu je odgovorio: *Nije me sram, jer ne prosim za sebe nego za moje siromašne studente.* Profesor koji je pljunuo, dao je najveći prilog od svih drugih.“ Zbog prošnje za gradnju crkve to isto se dogodilo i monsinjoru Dmitru Stefanjuku, tada samo jadnom svećeniku koji je i sam živio od onoga što mu je ubogi narod dao za život. Ali prositi za gradnju nije bilo nikako moguće bez osobnog poniženja. U tome nikada nije klonuo, premda je uistinu bilo teško.

Ponekad je boravio u Americi i po par godina, a vladika Bukatko bi za to vrijeme u Vukovar za paroha stavio drugog svećenika s ograničenim ovlastima: S. Miklovša, Z. Beserminjija; a kasnije vukovarske kapelane M. Hardija i V. Mudrog i upavitelja V. Njivojdu. On sam hodao je po Americi i prikupljao za gradnju crkve. Tako se dogodilo, da mu je u Americi, nemajući privremeno gotovog novca, jedna žena poklonila srebrni „escajg“, pribor za jelo, s nakonom koju je on doslovce poštivao da od toga srebrnog „escajga“

dade napraviti srebrni kalež i pliticu. Kad se vratio, sve je ispunio po želji darovateljice. Međutim, s obzirom da je čaša bila od masivnog srebra, bila je jako teška za držati u rukama, pa se koristila samo u iznimnim prilikama. „Braća Srbi“ su je netragom odnijeli u domovinskom ratu, kao što su odnijeli i rezbareni oltar od masivne slavonske hrastovine s urezanim i pozlaćenim slovima u čast tisućgodišnjice pokrštenja Ukrajine, koji su crkvi poklonili Đuro i Irina Dudaš sa svojim dvojicom sinova svećenika.

Ne samo crkva kao građevina, niti vjerna zajednica vjernika, nego, kad su se za svećenike u toj crkvi zaredili celibatarci o. Joakim i o. Tomislav Dudaš, za monsinjora Stefanjuka je to bio najveći uspjeh i pokazatelj da njegova žrtva u Vukovaru nije bila ni besplodna ni uzaludna, jer plodovi su eto vidljivi. Od milodara izgrađena crkva ostaje kao spomen na monsinjora Stefanjuka. Na prijedlog vladike S. Miklovša papa je o. Dmitra Stefanjuka imenovao monsinjorom. Monsinjur, to je ista čast kakvu ima i vladika, međutim vladika ima i vlast, a monsinjur je nema, ali od pape ima istu dodijeljenu čast. Monsinjur Dmitro Stefanjuk ne bi od pape dobio takvu čast da je nije doista i zaslužio. I danas je mnogo živih svjedoka koji to mogu potvrditi.

Ili „ironija života“ ili nevini osramoćeni pravednici, ali umjesto prave nagrade i priznanja došlo je poniženje. Premda se on nikad nije „miješao u politiku“ jer je u tome bio nevježa, ipak je nakon pada obrane Vukovara deportiran u srpski logor. U ta vremena bio sam na službi u Makedoniji, a pronio se glas da su u crkvi u Vukovaru našli msgr. Stefanjuka ubijenog. Provjerio sam tu vijest telefonom u Bačkoj i Zagrebu, i kad su to potvrdili, ja sam sa svim vjernicima u nedjelju služio upokojnu misu za njega. Upravo na sam Badnjak, na večeri kod vladike Herbuta u Skoplju, slušajući Radio Vatikan čuo sam da je „Monsinjur Dmitro Stefanjuk danas pušten iz srpskog zatvora u Srijemskoj Mitrovici“. Umjesto nagrade - robija, pa to je normalno za sluge Božje.

Božjom voljom i sasvim slučajno susreo sam se s njim nakratko u Zagrebu. Nemajući ni mirovine ni socijalne pomoći otišao je u Ameriku. Tamo je umro i pokopan, ali Vukovarci ne znaju gdje.

Ipak, sagrađena crkva ostala je svjedočiti za njega i njegovu požrtvovnost, a živa zajednica vjernika i mnogo više. Pred Bogom, vječna je uspomena na pravednika.

Aleksa Pavlešin, Zagreb

PREGRŠT SJEĆANJA NA MSGR. DMITRA STEFANJUKA

Moja sjećanja na o. Dmitra Stefanjuka sežu u moje dječjačko doba, iako je susret s tim prezimenom bio u još daljem djetinjstvu. Naime, rođaka Evgenija, kći od tetke po mami, udala se za Pavla Stefanjuka – Dmitrovog brata. Moji me u svadbu nisu povelili jer sam bio premali, ali su mi otud na dar donijeli „risku“ – ukrašeno drveće, koja je bila pobodena u „korovaj“ – svadbeni slatki kruh, od kojeg sam također dobio šnit, što mi se, iako malome, dojmljivo urezalo u sjećanje.

Prvi susret s o. Dmitrom bio je za njegova dolaska za kapelana u prnjavorsku grkokatoličku župu Svetog Preobraženja Gospodnjeg 1960. godine. To se poklapalo s potrebom ispomoći 76-godišnjem župniku o. Grigoriju Biljaku (nakon njegovog povratka iz zatvora), koji je kao i ukrajinski svećenici o. Feliks Bilenjki (5 godina tamnice) i o. Mihajlo Jurista (3 godine tamnice), bio žrtva montiranog sudskog procesa, te je „za protudržavnu djelatnost“ osuđen na godinu dana tamnice. To vrijeme na zamjeni u nedjeljnim bogoslužjima bio je prnjavorski rimokatolički svećenik, biritualac, o. Alfred Pihler (kasnije banjalučki biskup). Kao dječaka oduševio me je suvremeniji oblik propovjedi, a potom i uveden vjeronauk u sličnom stilu. Naime, upravo kako to u svojim sjećanjima opisuje o. Ivan Barščevski („Moji susreti s ocem Dmitrom Stefanjukom“, Sibirj-Slavonski Brod 2013., pod naslovom „Dušobrižnički put“ na str. 27 i 28), došavši iz Ukrajine na dušobrižništvo u Bosnu, o. Grigirij je već imao usvojen tamošnji ondašnji tradicijski stil, koji ni u Bosni dugo vremena nije trebao nikakvo drugo moderniziranje. U to je spadao i izostanak organiziranog podučavanja djece katekizmu. Kada je o. Pihler otpočeo s vjeronaukom za djecu, te ako se ima u

vidu i njegov vrlo neposredan pristup, u kojem je taktično koristio dinamične pedagoške metode, pri izlaganju kadšto i glumački umješno artikulirajući biblijske prispodobe, to je među nama djecom bila senzacija. Tako već uspostavljen pristup nastavio je o. Stefanjuk, jednako suvremeno i dinamično, no bez glumačkih artikulacija, ali je zato uveo novost – učenje i pjevanje crkvenih pjesama na ukrajinskom jeziku. Stoga ne čudi da su djeca, bez izostanaka, nestrpljivo čekala sat vjeronauka.

Ništa manje dinamične nisu mu bile ni propovjedi, no u njima je postojala i jedna dodatna specifična karakteristika. Samo u propovjedima o. Dmitar je do te mjere bio emocionalan da je u dirljivim momentima morao zastajati suznih očiju. Tek nakon njegove smrti čuo sam da su ga vjernici među sobom znali nazivati „uplakani svećenik“.

Kasnije, već u Vukovaru, za vrijeme posjeta rođaci Evgeniji, koja je s obitelji tamo preselila, o. Dmitra sam u dva-tri navrata posjetio u adaptiranom suterenskom prostoru novosagrađene, ali nedovršene crkve. Susreti su bili kratki, a tom prigodom dojmilo me se s kojom zdušnošću i zanosom o. Dmitar skoro sve vrijeme govori o tijeku i planovima za dovršenje crkve. Jednostavno – bogoljublje i neimarski zanos bili su način njegovog življenja, njegovog postojanja.

Godinama potom, voljom Božjom, oženio sam se kćerkom njegovog brata Mihajla. Uz banjalučkog grkokatoličkog paroha o. Zinovija Šagadina, molbi se odazvao i na vjenčanju koncelebrirao o. Dmitar. Odobrenjem vladike kir Slavomira Miklovša, vjenčanje je obavljeno u kapelici banjalučkih časnih sestara vasilijanki. Time je udovoljeno želji nas mladenaca da se vjenčamo u toj kapelici koju su časnim sestrama stolarskim i parketarskim radovima uredili naši, u vrijeme vjenčanja već pokojni, očevi. U dirljivoj čestitci nakon vjenčanja o. Dmitar me je iznenadio prisjetivši se i pred svima spomenuvši detalje koje sam ja bio već sasvim zaboravio: „Od sve djece na vjeronauku, Aleksa je bio najnemirniji, ali sam mu to tolerirao jer je iz vjeronauka uvijek sve znao.“ Bio je i na svadbi i to je bila posebna prigoda, za mnoge možda i jedina, vidjeti i čuti ga kako kao svećenik na ukrajinskoj svadbi pjevuši pjesmu koja nije crkvena. Inače je izbjegavao slične prigode te nije sudjelovao ni u svjetovnim amaterskim kulturnim manifestacijama nacionalne manjine

Rusina i Ukrajinaca. Koliko god je bio modernist u prihvaćanju pojedinih suvremenih tekovina (pristup katehizaciji, telekomunikacije, arhitektonski vanjski i unutarnji dizajn i sl.), toliko je u vjerskim regulama bio ortodoksan. Primjerice, nije odlazio u kućni posjet nijednoj obitelji čiji supružnici nisu bili vjenčani i crkveno, pa čak ako se radilo i o bliskim ljudima.

Ostali rijetki susreti su bili već kod mene u Zagrebu. S obzirom da je uvijek bio „u letu“, osim što je doputovao da nam krsti kćeri Sofiju i Katarinu, ostali susreti su bili „usput“. Čak i kada me je, uz donesen model koji je sam napravio, konzultirao gdje da izradi takve tehničke dodatke za vrata ikonostasa, bilo je na kratko. Kada sam to obavio ne samo napatkom već i izvedbom, htio je platiti, no kada sam rekao da je to moj doprinos gradnji, rekao je da će to evidentirati, što je lijep primjer njegove dosljednosti.

Ostali susreti bili su uglavnom sumorni, jer su bili nakon njegovog povratka iz Amerike, gdje se zbog vlastite sigurnosti sklonio nakon oslobođenja (zahvaljujući prijateljima i podmitljivosti čuvara) iz sabirnog (dvorane sportskog) centra u Mitrovici, gdje je bio deportiran nakon pada obrane Vukovara 1991. godine. Pretpostavljajući njegovu moguću psihičku traumatiziranost, o tome ga nikada nisam pitao. Nisam mu rekao ni kako nam je bilo kad se pročulo da je poginuo u Vukovaru i kada smo prisustvovali njegovom parastosu. Kada se saznalo da je živ, mislio sam da je to bila tek lokalna dezinformacija, no kasnije sam saznao da su se parastosi za njega služili kako na ovim prostorima tako i u našoj dijaspori diljem svijeta (Kanadi, Americi, Australiji...). Nismo spominjali ni tragično stradale (ubijene u svojoj kući u bliskom periodu nakon pada Vukovara) njegovog brata Pavla, nećaka Miroslava sa suprugom Blankom (medicinska sestra instrumentarka u operacijskoj dvorani vukovarske bolnice). Nisam mu pokazao ni fotografije nadstrešnice u vukovarskoj ciglani, koje su mi na čudan način stigle kratko vrijeme nakon tragedije, s napomenom: „Među truplima su i troje vaših Stefanjuka“. Čemu osvježavati bol?!

U jednom od tih rijetkih susreta, kada se ipak našlo vremena i za „obično ćaskanje“, pokušao sam saznati i pokoju osobniju stvar. Znajući da se za studij teologije odlučio u nešto kasnijoj dobi no što je uobičajeno te da je tome zacijelo prethodio dulji i dublji proces

razložnog promišljanja, zanimalo me je trenutak njegove definitivne odluke. Na moje iznenađenje, odgovorio mi je duboko iskreno i bez susprezanja. Kada se vraćao s jednog od redovitih molitvenih odlazaka u crkvu na Devetini (to je na sat i pol hoda od njegovog sela Prosjek), nadomak kuće ugledao je kako kroz vrhove krošanja i iznad šumarka iza kojeg su mu zaklali oca Iljka sja očaravajuće rumenilo. Zastao je, i dok je promatrao taj bajkoviti prizor, nekakav unutarnji glas mu je rekao da će biti svećenik. S obzirom da sam rodом iz tog područja, poznato mi je kako mogu biti fascinantni purpurni zalasci sunca iznad bosanskih brda, no shvatio sam da ovo nije bio tek jedan od takvih zalazaka – ocu Dmitru bio je to vjieran osobni doživljaj biblijskog „gorućeg grma“ i zov poslanja, o kojem, uz prisjećanje na tragičnu očevu sudbinu, dalje nije bio voljan razgovarati.

U razgovorima se više zanimalo za nas, rodbinu, prijatelje i znance, a kad bi govorio o sebi, to je opet bilo uglavnom povezano s planovima za obnovu u ratu teško oštećene vukovarske crkve. S obzirom da je u Ameriku izbjegao sa starim dokumentima, sada je trebao ishoditi hrvatske, uključujući i domovnicu, pa je pitao gdje se u Zagrebu nalazi izmještена Skupština općine Vukovar. Za pomoć odveo sam ga tamo (u Vukovarskoj ulici, nedaleko križanja s Miramarskom), računajući na to da će nas u sve bolje uputiti kako se kaže - naš čovjek, Željko Juhas, koji je tamo radio u nekoj od službi, pa nećemo „lutati“ u postupku. Mi, Rusini i Ukrajinci, pomalo smo se razmazili glede administrativnih stvari u vukovarskoj općini, te smo malo-malo pa pitali Željka za naputak, koristeći njegovu susretljivost. U ovom slučaju uputio nas je da se obratimo gospođi Papac koja je, čini mi se, radila na odjelu unutarnjih poslova SO Vukovar. Ona je pak objasnila da, s obzirom na ranije republičko državljанство BiH, o. DMITAR prvo mora ishoditi dozvolu trajnog boravka u Hrvatskoj, a onda pokrenuti postupak za dobivanje državljanstva, odnosno domovnice, a u tom smislu uputila ga je na prethodni informativni razgovor u MUP.

Po ovom pitanju imao sam informaciju od saborskog zastupnika Miroslava Kiša da je između Crkve i MUP-a RH postojao sporazum o susretljivosti u rješavanju ovakvih statusnih crkvenih „kadrovskih problema“, pa me začudilo da prilikom njihovog susreta

vladika kir Slavomir nije o tome ništa rekao ocu Dmitru. Pokušao sam ga nagovoriti da prvo ode vladiki po preporuku, no o. Dmitar je stoički prihvatio „samostalan“ put. U središnjici Ministarstva unutarnjih poslova predali smo dokumente u određeni ured i na hodniku čekali da pozovu o. Dmitra na razgovor. Tad se umiješao slučaj – dok smo čekali, naišao je znanac iz davnih studentskih dana – gospodin Gorše. Na pitanje što on tu radi, začuđeno mi je odgovorio: „Kako – što tu radim? Pa ja sam predstojnik kabineta ministra unutarnjih poslova Jarnjaka. A ti?“. „Monsinjur je iz Vukovara pa zbog dokumenata treba na informativni razgovor, a zbog poodmaklih godina ja sam tu da mu se nađem pri ruci.“ Reagirao je skoro revoltirano: „Za Boga, pa ne i monsinjora na razgovor! Sačekajte trenutak.“ Za nedugo se vratio iz ureda i objasnio da je protokol već otvoren pa se razgovor ne može stornirati no obaviti će se kratko i sasvim formalno te, ako želim, i ja mogu prisustvovati. Tako je i bilo, no o. Dmitru sam naglasio da ipak od kir Slavomira zatraži preporuku. Nadalje, po ovim pitanjima više nisam imao spoznaja. Tek sada, prikupljajući faktografsku građu za ovu monografiju, pronašao sam da je kir Slavomir, pozivajući se na dogovor između ministra Ivana Jarnjaka i kardinala Franje Kuharića, predstojniku ministrovog kabineta Tihomiru Gorše, pod djelovodnim brojem 595/95 od 8. rujna 1995., uz obrazloženje potrebe, uputio molbu i preporuku glede domovnice za monsinjora Dmitra Stefanjuka. Zašto je kir Slavomir s preporukom učinio vremensku zadržku, nama, običnim smrtnicima, i ne mora biti jasno.

U poraću, iako zbog bolesti i starosti i sam u potrebi, uz punu posvećenost obnovi crkve, prema bližnjima se postavljao i karitativno. Prikupljao je odjeću, pa je i mene zamolio da preporučim nekoga kome je to potrebno. Takvo što je bilo izvan mog dosega, pa sam ga obavijestio da je za njegovog odsustva osnovan i grkokatolički Caritas, te je to odgovarajuća forma distribucije. Koliko je surađivao s Caritasom nije mi poznato, no znam da je od vlastitih sredstava donirao osnovni polog za prikupljanje sredstava za funkcionalnu protezu šake za jednog invalida, što se uz ostale donacije, a odlučujuća je bila od Ukrajinaca koji su s ovih prostora emigrirali u Kanadu, uspjelo uspješno ostvariti.

Monsinjur Dmitro Stefanjuk je blagovremeno razmišljao i o

svojoj neminovnoj starosti. U stilu otužnog humora to se vidi i u zapisu o. Ivana Barščevskog („Moji susreti s ocem Dmitrom Stefanjukom“; Sibirj-Slavonski Brod 2013., pod naslovom „Al si me utješio“ na str. 41.). Ukratko, na jadanje o. Dmitra hoće li mu ne-moćnom u starosti imati tko dodati vode, o. Barščevski mu je šalji-vo odgovorio da ako ne bude imao nikog na pripomoći, neće se du-go mučiti, jer čovjek ne može dugo izdržati bez vode, na što je o. Dmitar priklopio „Al si me utješio!“.

No, bez šale, o. Dmitar se sasvim ozbiljno i na vrijeme time po-zabavio, no posljedice rata su sasvim poništile njegova nastojanja. Naime, od svojih svećeničkih prihoda sagradio je primjerenu kuću na periferiji Vukovara prema Petrovcima. Pričao mi je da tu kuću kani ostaviti onome tko mu u starosti bude na pripomoći. Iako deva-stirana, ta kuća je mirnu reintegraciju dočekala bez značajnijih ošte-ćenja, no vrijednost vukovarskih nekretnina se drastično smanjila te ovakva kuća više nije bila nikome primamljiva za nagodbu o doži-votnoj skrbi. Tako je nestalo i realno „starosno osiguranje“ te je ovaj plemeniti neumorni graditelj žive Crkve, duha i Božjih hrama-va, preminuo u Americi, prikupljajući takoreći do posljednjeg tre-nutka svoga života sredstva za obnovu crkve u Vukovaru i gradnju grkokatoličke crkve u Banjaluci. Uz sve poštovanje, teško ga je uzeti za uzor, jer to sa sobom podrazumijeva krajnju požrtvovnost i trnovit put, a zadovoljštinu samo u Bogu. To mogu samo u Duhu Božjem hrabri, a u vjeri jaki i nepokolebljivi.

ЗАХВАЛА

Svima koji su svojim pisanim priložima, dokumentarnim fotografijama, faktografskim podatcima i kazivanjima, ili na bilo koji drugi izravan ili neizravan način pomogli u pripremi ove monografije, velika hvala, a među njima posebno sljedećim osobama:

kir Nikola Kekić
- vladika križevački, Zagreb, Hrvatska

o. Ivan Barščevski
– dekan slavonski, paroh u Sibirju /
Slavonskom Brodu, Hrvatska

o. Mihajlo Stahnek
– dekan bosanski, paroh u Kozarcu, Bosna

o. Viktor Pavić
– paroh u Devetini, Bosna

o. Miroslav Krnješin
– paroh u Banjaluci, Bosna

o. Mihajlo Hardi
– paroh u Metlici, Slovenija

o. Vladimir Magoč
– paroh u Vukovaru, Hrvatska

o. dr. Roman Myz
– Novi Sad, Srbija

o. Joakim Dudaš
- Osijek, Hrvatska

đakon Mihajlo Ljahovič
– Kanada

č.s. Anastazija Pitka
– Osijek, Hrvatska

Petar Bobrek
– USA

ПОДЯКА

Всіма котрі своїм писаним внеском, документальними фотографіями, фактичними даними і розповіданням, або будь яким прямим або непрямим способом допомогли в підготовці цієї монографії, велика подяка, а між ними окремо наступним особам:

кір Никола Кекич
- крижевецький владика, Загреб, Хорватія

o. ставрофор Іван Барщевський
- декан славонський, парох в Сібіню / Славонському Броді, Хорватія

o. ставрофор Михайло Стахник
– декан боснійський, парох в Козарці, Боснія

o. Віктор Павич
– парох в с. Дев'ятина, Боснія

o. Мирослав Кринішин
– парох в Баня Луці, Боснія

o. Михайло Харді
– парох в Метліці, Словенія

o. Владімір Магоч
– парох у Вуковарі, Хорватія

o. dr. роман Мизь
– Новий Сад, Сербія

o. Йоакім Дудаш
- Осієк, Хорватія

диякон Михайло Ляхович
– Канада

ч.с. Анастазія Пітка
– Осієк, Хорватія

Петро Бобрек
– США

Roman Biljak – Zagreb, Hrvatska	Роман Біляк – Загреб, Хорватія
Lidija (Bilenjki) Nikolić – Zagreb, Hrvatska	Лідія (Біленький) Ніколич – Загреб, Хорватія
Natalija Stefanjuk – Rijeka, Hrvatska	Наталія Стефанюк – Рієка, Хорватія
Mihajlo Panković – Piškorevci, Hrvatska	Михайло Панкович – с. Пішкоревці, Хорватія
Vasilj Voras – Vukovar, Hrvatska	Василь Ворас – Вуковар, Хорватія
Jozo Stefanjuk – Sarajevo, Bosna	Йозо Стефанюк – Сараєво, Боснія
Katarina (Bačinski) Stefanjuk – Banjaluka, Bosna	Катерина (Бачинський) Стефанюк – Баня Лука, Боснія
Hanja (Šmigelj) Stefanjuk – Prosjek, Bosna	Ганя (Шмигель) Стефанюк – с. Просек, Боснія
Slavko Stefanjuk – Prnjavor, Bosna	Славко Стефанюк – Прнявор, Боснія
Miloš Mišković – Prosjek, Bosna	Мілош Мішкович – с. Просек, Боснія
Stefan Stahnek – Kozarac, Bosna	Стефан Стахнек – с. Козарас, Боснія
Pero Radanović – mjesna kancelarija Potočani, Bosna	Перо Раданович – міська канцелярія с. Поточани, Боснія
Irena (Stefanjuk) Cvetić – Beograd, Srbija	Ірена (Стефанюк) Цветич – Білгород, Сербія
Josip Stefanjuk – Beograd, Srbija	Йосип Стефанюк – Білгород, Сербія
o. Petar Tašev – misionar sv. Vinka Paulskog, Beograd, Srbija	О. Петар Ташев – місіонер св. Вінка Паульського, Білгород, Сербія

SADRŽAJ

З М І С Т

Naslov	Str. Стр.	Заголовок
Predgovor	5	Передмова
Životni put	7	Життєвий шлях
Poslanje	31	Місія
Graditelj duha i Božjih zdanja	47	Будівельник духу і Божих споруд
Pokoj	69	Упокій
Sjećanja bližnjih	83	Спогади ближніх
Zahvala	107	Подяка

Дизajn omota: Aleksa Pavlešin

Илуcтpациje на omотy:

Предnja cтpаницa - композиција –

Деталj 1., (испpед «Пламтећег грма»): Борислав Жак 2011.
Портрет монсинjора Дмитpa Стефанjука – улje на платну, 70x50,
у власништву УКPD „Иван Франко“ из Вуковара
(На оснoви кoлoр-фoтoгpафиje)

Деталj 2., (иза «Пламтећег грма»): Мoзaик „Исус Кpист Пaнтoкpатop“, cca 60 м²,
пoзaдинa oлтapa гркoкaтoличкe црквe „Кpистa Кpaљa“ у Вуковару

Пoслeдња cтpаницa:

Гpкoкaтoличкa црквa „Кpистa Кpaљa“ у Вуковару

- (гoрe) Мсгр. Д. Стефанjук испpед црквe руйниpанe у рaту 1991.
(фoт. Миајлo Лjахoвић 1998.)

- (дoлje) Oбнoвлjeнa црквa (фoт. Звoнкo Кoстeлник 2013.)

Дизaйн oбклaдинки: А.Пaвлeшин

Илуcтpації на oбклaдинці:

Пepедня cтopінкa – композиція –

Деталь 1., (пepед «гopючим кушем»): Бopислав Жак 2001 p.
- Мoнсінjop Дмитpo Стефанjук – oлія на пoлoтні, 70x50,
власність УКПТ-вa «Іван Франкo» з Вуковару
(По взіpцю кoльoрoвoї фoтoгpафії)

Деталь 2., (зa «гopючим кушем»): Мoзaїк «Ісус Хpистoс Пaнтoкpатop», білля 60
м², на мурі зa вівтapем грeкo-кaтoлицькoї цepкви «Цapя Хpистa» у Вуковарі

Остання cтopінкa:

Гpекo-кaтoлицькa цepквa «Цapя Хpистa» у Вуковарі

- (гopішня фoт.) Мсгр. Д.Стефанjук пepед цepквoю з наслідкaми руйнувань у
війні 1991 p. (фoт. Миаіло Ляхoвич 1998 p.)

- (дoлiшня фoт.) Oнoвлeнa цepквa (фoт. Звoнкo Кoстeлник 2013 p.)

**Спаси, Боже, людей Твоїх
і благослови насліддя Твоє.**

